

Kuristik kasvab

Vähe sellest, et harjumaalaste keskmine sissetulek on alati viljandi-maalaste omast tükki maad suurem olnud. Viimase aja statistika näitab, et see lõhe suureneb veelgi.

LK 6

Kümme aastat kalmistul

Kui saabub kevad, algavad kalmistul tööd, mis lubavad kabelivaht Maimu Kalvil tubaseks jääda alles sügisel, kui lehed riisunud. Nii on see olnud juba kümme aastat.

LK 8

Et tähis sai kooli ette, on see ennekõike õpilaste oma. Loodan, et nad ei tule seda vildikate või millegi muuga määrima.

AATE-HELI ÕUN, «Leelotaja» mälestusmärgi looja

LK 7

«Sakala» juhtkiri

Toetust sooviti saadust kolm korda rohkem

Viljandi maavalitsuse komisjon sai kevadel kohalike ettevõtjate toetuseks välja jagada 47 000 eurot, kuid tahtjaid oli kolm korda suurema summa jagu.

Kohaliku omaalgatuse programmi kevadvoorust soovis 139 taotlejat saada kokku 147 733 eurot. Raha oli aga vaid 47 099 eurot ja seda jätkus 60-le. «Nii palju taotlusi pole kunagi varem esitatud,» tunnistab Viljandimaa kohaliku omaalgatuse programmi komisjoni juht Jane Lumiste. «Otsustamine oli komisjonile raske ning pingerida tihe.»

Raha jagati neljas kategoorias. Kogukonna arengu tegevuste osas osutus parimaks Kuhjavere külaselts, kes korraldab külateatrite festivali.

Kogukonnapärandi tegevuste kategooria parimaks projektiks tunnustati Holstre pereselts, kes soovis raha trükise «Holstre lugu — hariduselu Holstres» tarvis.

Kohaliku elukeskkonna parandamisel eelistati Uusna Külamaja ideed rajada külla mänguplats. Öpiringide korraldamisel osutus parimaks Polli keraamika- ja käsitöökoda, mille eesmärk on Karksi piirkonnale kohalike sümbolitega meenete väljamõtlemine ja valmistamine.

Eestis jagatakse kohaliku omaalgatuse raha kõigile maakondadele inimeste arvu põhjal. «Rahalises mõttes võtab koore Harjumaa,» nentis Lumiste ning lisas: «Viljandimaa on taotluste arvu poolest teisel kohal, aga rahajagamise võimalustelt alles kuues.» («Sakala»)

LK 5

Võrtsjärv võitleb kokredega

KALAD

Tegemata jäänud uuringu tõttu Valguta poldri alalt Võrtsjärve sattunud hõbekogreparved on nädalaid kalameestele tülikaks olnud. Mördasid täitev prügikala tõrjus järve põlisasukad eemale ja jättis kalurid saagita.

Nüüd on kogreparved hajuma hakanud ning olukord stabiliseerumas. Loodud pretsedendi valguses tuleb aga limnoloogiakeskuse teaduri Ain Järvalti sõnul edaspidi järve ümbritsevate poldrialade kuivendamise puhul kindlasti teha kalastusuuringud, et ära hoida uusi võimalikke ökoloogilisi draamasid.

Mördasid käiakse Võrtsjärvel välja tõmbamas suisa kahe sõudepaadiga, kuid kokkuostu viimiseks kõlbab vaid väike osa saagist.

MARKO VAHER

ILM

Täna on muutliku pilvisusega ilm. Mitmel pool sajab hoovihma, on äikeseoht. Puhub idatuul kiirusega 2–7 meetrit sekundis. Sooja on 17–23 kraadi. Päike tõuseb Viljandis kell 4.24 ja loojub kell 22.07.

VILJANDIS

Doonoripäev

Täna kella 9.45–13 saab haigla C-korpuse kolmanda korruse saalis verd anda. Kaasa võtta pildiga isikut tõendav dokument.

Ingrid Rüütel räägib kultuurist

Täna 17 räägib Ingrid Rüütel väärikate ülikooli liikmetele Sakala keskses eesti kultuurist ja folkloorist.

Muusikasündmus

Täna kell 19 esineb pärimusmuusika aidas festivali Orient külaline, Korea ansambel Jan Chi Ma Dang.

9 771406 401012 ISSN 1406-4014

30.05.-2.06.2013

SUPER-HINNAD

KÕIK PESUPULBRID JA -GEELID -15%

1.99
-2.65 **24%**

Jogurti-tilli kanafilee, Tallegg, 300 g, 6,63/kg

2.89
-3.99 **27%**

Kohv In-Cup, Merrild, 400 g, 7,23/kg

4.99
-8.99 **44%**

Jahutatud kalkuni rinnafilee, Gurme, kg

0.85
-1.21 **29%**

Tualettpaber Delicate White, 2-kihiline, Kleenex, 4 rulli/pk, 0,21/rull

JUHTKIRI

Kogreäamber

Mõeldes hiiglaslikele tormidele, üleujutustele ja maavärinatele, peame tõdema, et oleme võimsate abivahendite kasutuselevõttust hoolimata looduse ees sama väetid kui hobuse saba lõõgulatusse sattunud kärbsed. Teisalt oleme evolutsiooni käigus endale välja võidelnud võime keskkonnaga mängida ja saanud sellega kaasa raske vastutusekoorma.

Seejärel on loogiline, et riigid koolitavad ja palkavad inimesi, kelle ülesanne on kõikvõimalikke keskkonnamõjusid kriitilise pilguga analüüsida ning selle põhjal tegevuslube väljastada või väljastamata jätta. Niisiis lasub ametnikel suur moraalne vastutus. Nende asi on märgata ja rumalusi ära hoida.

On enam kui kummaline, et keskkonnaameti ega ühegi teise institutsiooni asjatundja ei seadnud hiljuti Valguta poldri kuivendustöödeks luba andes eelduseks sealse kalastiku uurimist. Ükski kõrgelt haritud spetsialist ei tulnud selle peale, et kõnealuses kohas võib elada loendamatu hulk hõbekokresid, kelle päästmine Võrtsjärve toob kaasa suure keskkonnakahju. Kes veel seda taipama oleks pidanud kui mitte nemad?

Juhtunu tõsidust kasvatab fakt, et Võrtsjärv pole suvaline siseveekogu, vaid õrna loomuga majanduskeskkond. See madalapõhjaline järv peab suutma ära toita hulga kalureid ja nende perekondi.

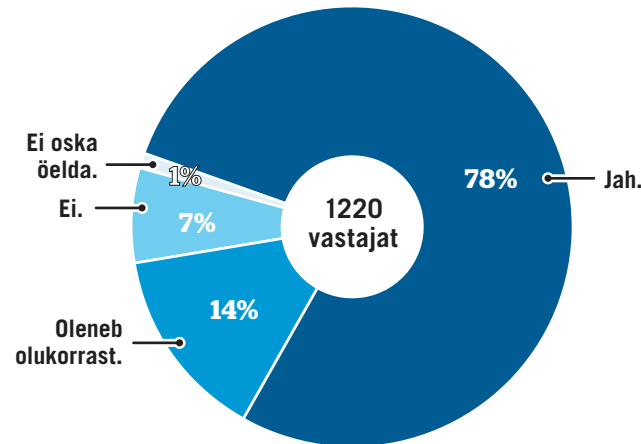
Nüüd, kui viga on läbi lastud, tuleb pilk tulevikku suunata ning küsida, millist mõju võib kümnete tonnide hõbekokrede lisandumine järvevette pikemas perspektiivis avaldada. Kas ja kuidas see mõjutab tulevikus väärtuslikumate kalade, eeskätt latikate varusid?

Ehkki mõni asjatundja väidab, et kogred hajuvad peagi mööda Ema-jõge Peipsisse, näikse see olevat pigem kõhutunde pealt tehtud ennustus. Reaalset uurimust ei ole.

Mis ikkagi saab siis, kui mõju on pikaajalisem ja rängem? Kes siis vastutab ning vigade paranduse eest maksab?

VEEBIKÜSITLUS

Kas tänaval kõndides kõrvaklappidest muusikat kuulata on teie meelest ohtlik?

Allikas: «Sakala»

Võrtsjärv pole suvaline siseveekogu, vaid õrna loomuga majanduskeskkond.

Mida suudab 4,6 miljardit eurot?

KUJUTLUSVÕIME ergutamiseks teeme väikese jagamistehte. 4,6 miljardi euro eest saaks ehitada näiteks 30 suuremat sorti ristluslaeva. Umbes sama palju maksaks kaheksa Muhu- ja Saaremaale viivat Väikese väina silda.

Just täpselt nii palju on uuel rahastamisperioodil, aastatel 2014–2020, Eestil kasutada Euroopa Liidu eelarve raha. Puht matemaatiliselt panustab 503 miljonit eurooplast, nende seas ka eestlased, noorimast kõige vanemani igauks Eesti arengusse 9,1 eurot.

Laias laastus jaguneb see hiigelsumma järgmiselt: 438 miljonit hariduse heaks, 553 miljonit tööhoivesse, 755 miljonit majanduse konkurentsivõime parandamiseks, 666 miljonit keskkonna tarvis, 600 miljonit kommunikatsiooniühendustesse (maanteed, raudtee, lairibaühendused) ja ülejäänud haldusvõimekuse edendamiseks. Osa rahast jäetakse ka 2018. aastani reservi.

JÄRGMISE eelarveperioodi olulisim küsimus on, kuidas saada kulutustest pikaajalist kasu ja positiivset järelmõju. Mitte nii, et paneme euroraha eest uhked majad püsti, aga hiljem on nende kütmise ja valgustamisega kulu ja peavalu rohkem kui asjast rõõmu.

Loomulikult kaasrahastatakse ka järgmisel perioodil maanteid, transpordisõlmi, uue põlvkonna lairibaühendusi, raudteid ja koolimaju, muudetakse ehitisi energiasäästlikumaks, renoveeritakse haiglaid, rajatakse tervisekeskusi ja lasteaiakohti.

Ehitamist jätkub. Aga tõenäoliselt veeretatakse iga eurot siiski kauem näppude vahel ja paigutatakse ta pigem sinna, kust inimestele rohkem ja pikemas perspektiivis tulu tõuseb. Või nagu ütleb üks hallipäine professor: abiks on inimesele üksnes see, mis aitab tal muutuda iseseisvamaks.

Seejärel peatungi pikema mõnel investeeringul, mis ei lähe betooni ega asfaldi, vaid inimestesse.

POSITIIVNE KANNAPÖÖRE tehakse tööväime hindamise puhul. Teatavasti on Eestis peaaegu 100 000 inimest, kelle nime juures seisab karm hinnang: töövõimetu. Suur osa neist on tegelikult töövõimelised. Tõsi, mitte 100-protsendi-

URVE TIIDUS

riigikogu rahanduskomisjoni liige Reformierakond

liselt. Ühtekuuluvuspoliitika fondide summadest soovitakse käivitada töövõimekindlustuse programm senise võimetuse nentimise asemel.

Vähe sellest. Loogilise jätkuna toetatakse töödajaid, et nad oleksid paremini ettevalmistatud ning valmis töövõimeka ja erivajadustega inimestele töökohta säilitama või looma. Selleks on Euroopa Liidu raha peaaegu 170 miljonit eurot.

Eestis on palju täis tööjõus inimesi, kelle õlul on suur koormus erivajadustega või eakate pereliikmete hooldamise tõttu. Omastehooldajate koormuse kergendamiseks, võimaldamaks neile senisest rohkem valikuid oma tööelu korraldades, kavandatakse lisada tugiteenuseid: intervallhooldus, päevahoid, nõustamine, häirenupu teenus, isiklik abistaja, tugiisik...

Isegi kui esitatakse õigustatud küsimus, kas meie riik suudab selliseid teenuseid finantseerida ka hiljem, siis, kui euroraha enam ei tule, ütlen: ka seitse aastat on väga paljudele peredele puhas võit ning loodetavasti paranevad sel ajal meie ühiskonna jõukus ja võimekus. Loomulikult pole aga mõistlik euroraha toel üles ehitada nii kulukat teenust süsteemi, et see pärast üle jõu käib.

UUE PERIOODI investeeringute mõju ulatub tegelikult XXI sajandi keskpaigast kaugemale. Eelkõige hariduse valdkonnas. Need poisid ja tüdrukud, kes 2014. aastal esimesse klassi lähevad, jäävad pensionile alles 2074. aastal! Mis nemad eurorahast võidavad? Küllap hariduse kvaliteedis.

Siin ei konkureeri me omaenda varasema tasemega, vaid kogu maailma tugevamate haridusastutustega. Õpetajad, koolijuhid, tugispetsialistid ja noorsootöötajad saavad euroraha eest paremat koolitust.

Noore põlvkonna õpetamise juures on võtmeküsimus, kas õpitav ja oskused vastavad tööturu järjest kiiremini muu-

”**Olulisim küsimus on, kuidas saada kulutustest pikaajalist kasu ja positiivset järelmõju.**

tuvatele vajadustele. Selleks panustatakse euroraha nii hariduse kui sotsiaalse turvalisuse meetmetest.

Ei pea olema selgeltnägija, et aru saada: selles vallas oleks koostöödamine lühinägelik. Isiklikult arvan, et see rahakulutus on oma otstarbe täitnud, kui poisid enam põhikoolist välja ei lange ning kõrgkoolides tasakaalustub noormeeste ja neidude osa.

Iseenesest mõista ei piirdu haridus vaid kooli- ja kõrgkoolialalistega. Ühtekuuluvuspoliitika eelarvest rahastatakse ka täiskasvanute koolitust. Näiteks planeeritakse ligi 32 miljonit eurot kvalifikatsioonita ning madala või aegunud kvalifikatsiooniga täiskasvanute õpetamiseks. Eraldi meetmed on noorte tööpuuduse ennetamiseks.

ETTEVALMISTUSPROTSESS aga veel kestab. Nii et minu siin toodud arvud peale tõukesummade üldise jaotuse on esialgsed. Tõenäoliselt jõuab Eesti pärast 2020. aastat oma arengus niikaugele, et juba harjumuspäraseks muutunud Euroopa Liidu toetus sellises mahus kaob.

Aastal 2013 tasub olla rõõmus, et 27 liikmesriigiga peetud keerulistel läbirääkimistel saavutatud tulemus loob järgmiseks seitsmeks aastaks olulise finantsvõimenduse elu edendamiseks.

TSITAADID

«Vaatasin statistikat ning selgus, et kui vanasti oli aastas paar kassi, kes koju said, siis praegu on neid juba rohkem ja see on äge.»

Viljandi kodutute loomade varjupaiga administraator Triinu Priks («Sakala», 28. mai)

«Tööandjal pole pääsu — palgad peavad tõusma.»

Grüne Fee Eesti juhatuse esimees Raivo Külasepp («Äripäev», 28. mai)

«Kokkuvõttes võibki öelda, et kõike võib teha ja öelda, oleneb ainult, kuidas.»

Eestis elav mulatitar sõna «neeger» kasutamisest eesti keeles («Õhtuleht», 28. mai)

««Punamütsike» tänapäevases versioonis oleks eelkõige sotsiaalporno lugu sellest, kuidas vanainimesel on jube halb elada, ta on üks metsa jäetud, hundi uluvad maja ümber ja ühesõnaga on Ansip kõiges süüdi.»

Reklaamispetsialist Marek Reinaas («Sakala», 29. mai)

«Soovin näha, kas säärane asi nagu rattaga sõitmine, ilma et sõiduvahend ära varastataks, lukku pandaks või lõhutaks, on Viljandis võimalik.»

Kõigi viljandlaste ühiskasutusse jalgratta andnud Hawaii Expressi müüja Rainer Rätsep («Sakala» 29. mai)

«Mis puutub tagaotsimis- se, siis Tallinnale sobib paremini linnapea, keda otsivad taga Venemaa, mitte Eesti uurimisasutused.»

IRL-i Tallinna linnapea kandidaat Erik-Nüles Kross («Postimees», 29. mai)

«Eesti Energial on põlevkivist õli tootmine jätkuvalt kõige suurema potentsiaaliga äri.»

Eesti Energia juht Sandor Liive («Eesti Päevaleht», 29. mai)

«Reformi keskerakonnastumine pole uudis, Keskerakonna sihtgrupi ülevõtmise katse aga on.»

«Äripäeva» arvamus- toimetaja Vilja Küsler («Äripäev», 29. mai)

PRÄÄNIK

Soome sõbrad kinkisid Karksi-Nuia priihtahtlikele pritsimeestele minibussi.

PIITS

EMT kliendid on viimasel ajal kurnud, et Viljandi kesklinnas katkevad nende kõned.

UUDISED

Toimetaja MARKO SUURMÄGI, 433 0042, sakala@ajaleht.ee

2251

Et üle-eelmisel nädalal pöördus kogu Eestis ülemiste hingamisteede viirusnakkuste tõttu arstide poole vaid 2251 inimest ning ühtegi uut gripijuhtumit ei tuvastatud, kuulutas terviseamet gripihooaja lõppenuks.

Soomlased töid kohalike meeste üllatuseks kingitusena kaasa päästeteenistuse minibussi. Pildil tagumine buss kuulub nüüd Karksi-Nuia vabatahtlikele ühes juba varem Soomest saadud paak- ja päästeautoga.

2 x TRIINU-LIIS TÖHK

MINIBUSS

Soome sõprade abiga täienes taas Karksi-Nuia vabatahtlike masinapark

SIGRID KOOREP
sigrid.koorep@ajaleht.ee

Üheksa mundris Soome pritsimeest käisid Karksi-Nuias kohalikest vabatahtlikest koosneval päästekomandol külas. Visiidi tipphetkena andsid nad üle kaasa toodud päästeteenistuse minibussi.

«Seda me ei osanud oodatagi. Mõtlesime, et kui nad üldse midagi toovad, siis mootorpumba, löikekäärid või midagi sellist,» tähendas Karksi-Nuia vabatahtliku päästekomando liige Mats Tõhk.

Mustast august välja

Mats Tõhk, Heino Kesküla ja Reikko Virt olid need kohaliku päästekomando vabatahtlikud, kes põhjanaabritest pritsimeestega kontakti leidsid ja tänu kellele jõudsid sügisel Soomest siinsesse baasi moodne paak- ja päästeauto.

Seekord täienes Karksi-Nuia komando masinapark nelikveolise Volkswagen Caravellega. Kasutust leiab buss näiteks metsatulekahjudel või suu-

rematel põlengutel. Sellega saab voolikuid järele viia ja tööstil inimesi välja vahetada. Lisaks saab meeskond käia bussiga võistlustel ja koolitustel.

«Kasutust leiab see kindlasti,» ütles Karksi-Nuia vabatahtliku päästekomando esimees Heino Kesküla. Ta tõdes, et tänu soomlaste tehnikatoetusele on Karksi-Nuia vabatahtlikud mustast august välja ronimas. Kõik algas kontaktist ühe soomlase, Sauvo VPK vabatahtliku Teemu Lehtikankarega, kuid nüüd käib koostöö juba peamiselt Turu ümbruses päästetöid tegeva Pasi Heinoga, kes kuulub pritsimehena Varsinais-Suome hädaabiteenistusse.

Tänu soomlastele on Karksi-Nuia vabatahtlikud saanud välja vahetada pikalt kasutuses olnud vana veneaegse tehnikaga, mis ei pruukinud alati töökorras olla. «Aga tulekahju puhul peab see risk olema null,» lausus Mats Tõhk. «Ei saa ka öelda, et tase oleks praegu ideaalne, aga see on ikkagi parim, mis on kunagi olnud.»

Hämmastas soomlasi

Igal juhul on Karksi vallavolikogu esimehe Leo Liiberi sõnul soomlastest pritsimeeste panus Karksi-Nuia komando

Möödunud nädalavahetusel võõrustasid Karksi-Nuia vabatahtlikud oma Soome ametivendi (mundris).

tehnikasse suurem, kui on tulnud vallalt või riiklikult päästeteenistusest. «On ju õnnestunud välja vahetada suur hulk asju ja nüüdki andsid nad üle bussi võtmed,» lausus Liiber.

Möödunud nädalavahetusel Karksi vallas viibinud väliskülalised tundsid tema meenutust mööda veel kohvilauaski huvi sinise päästeteenistuse süsteemi vastu. «Nad ei saanud aru, kuidas on võimalik, et pritsimees teeb tööd, aga palka ei saa,» nentis Liiber.

Soomlased olid Karksi-Nuias kolm päeva ja üheksa põnevamaks ettevõtmiseks kuju-

nes käik Ainja krossirajale, kus kohalikud vabatahtlikud näitasid neile veneaegset päästetehnikat ja lasid väliskülalistel katsetada, kuidas on sellega tööd teha. Soomlased väljendasid seepeale hämmastust, mis moodi Karksi-Nuia vabatahtlikud veel vähem kui aasta eest niisuguste vahenditega hakkama said.

Kodusem tundus neile saunamõnu, mida nad nautisid majutuspaigas Maiel. Siis tegid nad ka Karksi-Nuia vabatahtlikele ettepaneku, et nood võiksid augustis tulla vastuvisiidile Soome sealseid tuletõrjeõppusi kaema.

Perioodika lugemise punkt võib tulla pitsabaari

TIINA SARV
tiina.sarv@ajaleht.ee

Viljandi linnaraamatukogu Männimäe osakonna sulgemise leevenduseks kaalutakse variante, kuidas pakuda selles linnaosas perioodika lugemise võimalust.

20. mail peetud linnavolikogu kultuurikomisjoni istungil pakkus linnavalitsuse haridus- ja kultuuriameti juhataja Tiivi Tiido ühe võimalusena välja Männimäe Selveris asuva Pappa Pizza, kus tema sõnul oleks huvilistel perioodikale hea juurdepääs.

«Sakalale» rõhutas Tiivi Tiido, et pitsabaari ruumidesse lugemispunkti loomiseks on läbirääkimised alles algusjärgus ja seetõttu on varem midagi konkreetsemalt öelda.

Ta ei välistanud ka võimalust avatava lugemispunkti kaudu raamatuid tellida või tulevikus arendada hoopis rahvaraamatukogude seadu-

ses sätestatud koduteenindust, mis on vajalik inimestele, kes ei saa tervisliku seisundi tõttu raamatukogu külastada. Koduteenindust pakuvad praegu teadaolevalt Tartu, Pärnu ja Tallinna keskraamatukogud.

Viljandi linnaraamatukogu direktor Reet Lubi ütles, et temal on raske ette kujutada, mismoodi lugemispunkt toimima hakkab, kui seal ei ole ametis raamatukogutöötajad.

«Raamatukogu seadusest tuleneb kohustus teha ajalehed ja ajakirjad lugejale kättesaadavaks, aga samas tagada ka nende säilimine. Seda enam, et osa kultuuriajakirju on tellitud riigi raha eest. Kuidas seda teha, ei oska ma kommenteerida enne, kui oleme ettevõtjaga teemat arutanud,» rääkis Reet Lubi.

Pappa Pizza omanik Silver Särev ütles, et tal ei ole praegu lugemispunkti avamise kohta toidukohas kuigi selget seisukohta.

«Saame linnavalitsuse töötajatega tuleval nädalal kokku ja arutame asja,» lausus ta.

Männimäe Selveris asuv pitsabaar on üks võimalikke linnaraamatukogu lugemispunkti asukohti.

ELMO RIIG

Viljandi saatis konkursile neli kodu

Viljandi esitas presidendi eestvõttel korraldatavale Eesti kauni kodu konkursile neli kandidaati: kaks eramut, ühe ridaelamu ja ühe korterelamu.

Viljandi kaunimate kodudena on linnavalitsus maakonnažüriile esitanud Ploomi ja Kirsi tänava nurgal asuva Leo Arivale kuuluva kinistu ning Miralda ja Benno Sillale kuuluva elamu Suurkaare tänaval. Ridaelamuna on välja pakutud Vikerkaare tänav 15 asuv hoone ning korterelamuna hindavad linna-

juhid enim Riia maantee 15 asuvat elamuühistut Päike.

Iga omavalitsus saab vastavalt suurusele esitada kaks kuni neli kandidaati ning maakonna hindamiskomisjon valib nende hulgas välja neli, mis esitatakse tunnustamiseks Eesti presidendile.

Maavanem tunnustab jaanipäeval rahvusvärvides mastivimpli ja tänukirjaga kauneid kodusid ja objekte omavalitsuste ettepanekul. President autasustab kaunitest kodude omanikke augustis. («Sakala»)

MOBIILTELEFON

Kõne kipub vahel katkema

AIVAR AOTÄHT
aivar.aotaht@ajaleht.ee

Helistan EMT mobiilinumbrilt EMT kõneisikule ja sekund pärast kõne algust see katkeb. Mäherdune iroonia — olin just tahtnud pärida kõnede katkemise kohta.

Viimastel kuudel on osa «Sakala» toimetuse töötajaid täheldanud, et mobiilivõrgus tehtud kõned kipuvad liiga sageli katkema. Kolm-neli sellist vigast kõnet päevas on täiesti tavaline. Et suur hulk kõnesid tehakse tööl, on seda paljusi juhtunud just kontoris. Aga mitte ainult.

Probleeme esineb nii nutitelefonidega kui klassikaliste mobiiltelefonidega, nii 3G kui GSM võrgus.

Klassikalise klaviatuuriga telefoni omanik Piret Holtsmann arvas suisa, et tema aparaat on vigane ja läks seda EMT Viljandi esindusse remonti viima. Holtsmanni sõnul ütles klienditeenindaja, et ilmselt pole viga telefonis, sest ka temal ja tema tuttavatel kipuvad kõned EMT võrgus katkema. Klienditeenindaja põhjendas, et kasutajaid on lihtsalt nii palju.

Toimetuserahva seas on suuresti probleeme olnud just EMT numbritega. Osal puhkudel liikus katkenud kõne ilmselt ka eri operaatorite võrkude vahel. Edastame EMT-le kaks konkreetset näidet, kus selle operaatori võrgus tehtud kõned on poole sõna pealt lõppenud.

EMT uurib järele

EMT avalike suhete juht Kaja Sepp ütles pärast näidete uurimist, et telefon ei suutnud signaali hoida. Kas süüdi oli aga võrk või telefon, ta öelda ei oska. «Kõnede katkemine võib olla tingitud sellest, kuidas on telefon võrguga ühenduses — kas tugijaamast tulev signaal on nõrk või ei suuda telefon seda kinni pidada,» nentis ta.

Sepa sõnul takistavad levi kõikvõimalikud objektid, mis jäävad telefoni ja tugijaama vahele. Kui piirkonda on kerkinud uus ehitus või on majas, kus kõned katkevad, tehtud remonti, võib ka see olla levi halvemise põhjuseks.

«Ja nii naljakalt, kui see ei kõla, on levi takistajaks ka loodus ehk kevadel lehte läinud puud, mistõttu võib levi kevadel talvega võrreldes halveneda,» märkis Sepp.

EMT avalike suhete juhi juu järgi tuleb samuti arvestada, et uute ja eriti nutitelefonide raadioosa on nõrgem kui vanadel klassikalistel telefonidel — sellele on juhtinud tähelepanu ka tehnilise järelevalve amet.

«Üks põhjus võib tõesti olla võrgu ülekooormus, kuid seda esineb eeskätt suurte ürituste ajal,» tõdes ta. «Samuti siis, kui väiksesse kohta läheb korraga oluliselt rohkem inimesi kui tugijaamale on arvestatud — võrku plaanitakse ju tavalist elanike arvu ja keskmist sidekasutust arvestades.»

Sepa kinnitusele pole kõnede katkemine inimese peamine mure, mille pärast ta kliendi-

Enamasti lõpetab kõne üks või teine osapool, kuid vahel juhtub see tehnilistel põhjustel.

AIVAR AOTÄHT

teenindusega ühendust võtab, aga samas võib oletada, et ega sellisest probleemist alati teada antagi. Tema andmeil on aga nutitelefonide osakaalu suurenedes kurtmised sagenenud.

«Esimese sammuna pärast kaebust vaatame võrgu üldist olukorda selles piirkonnas,» lausus Sepp. «Kui levi on teadaolevalt nõrk, on meil tavaliselt juba olemas ajaplaan, milal täiendava võrguehitusega sinna jõutakse. Kahjuks pole need alati kiired lahendused, eriti kui tegu on kohtadega, kus asub vähe kliente.»

Kui leviprobleemid kimbutavad EMT jaoks uut ala, asub EMT piirkonna ja tugijaama olusid jälgima ning vajaduse korral lisab paiga võrguehituse arenguplaani.

Üksnes hoonete siselevis ilmnevate probleemide puhul soovib EMT kliendile repiiterit ehk seadet, mis võimaldab välislevi hoone sisse.

Sepp lubas, et igaks juhuks võtab EMT Viljandis «Sakala» toimetuse piirkonda katvad tugijaamad jälgimise alla.

Kas oli see juhus, või suutsidki EMT tehnikud selle koha levivõimekust parandada, igatahes märkisid toimetuse töötajad, et viimastel päevadel pole kõnede katkemisi enam ette tulnud.

Erapooletu selgitus

Tehnilise järelevalve ameti sideteenuste osakonna juhataja Oliver Gailan ütles, et mobiiltelefonikõnede katkemisel on kolm peamist põhjust. Operaatori poolse probleemina võib olla võrk üle koormatud või esineda muid leviprobleeme. Kliendi poolt võib tegu olla telefonist tingitud veaga.

«Muude leviprobleemide all pean silmas näiteks nõrka levi või mobiili asumist mitme tugijaama teeninduspiirkonna piiril, sest siis kipub kõne tugijaamade vahel pendeldama ja see kasvatab kõne katkemise võimalust,» tõi ta näiteks. «Samuti on suurem oht kõne kat-

kemiseks, kui telefon mingil põhjusel, näiteks levi nõrgenedes, soovib vahetada mobiilidesüsteemi, lülitudes kõne ajal 3G võrgust GSM võrku.»

„

Laias laastus on hinnanguliselt kõnede katkemisel 80 protsendil juhtudest süüdi võrk ehk operaator.

OLIVER GAILAN, tehnilise järelevalve ameti sideteenuste osakonna juhataja

Gailan ütles, et enamasti kimbutab kõnede katkemine nutitelefonide omanikke, sest selliste telefonide levivõimekus on klassikaliste mobiiltelefonide omast nigelam.

«Laias laastus on hinnanguliselt kõnede katkemisel 80 protsendil juhtudest süüdi võrk ehk operaator ning ülejäänud puhkudel telefon ehk klient,» lausus ta.

Massilisi kurtmisi katkevate mobiilikõnede üle pole tehnilise järelevalve ametile laekunud, kuigi aeg-ajalt antakse neist probleemidest teada.

«Siinkohal ei saa amet mobiilioperaatorite kliente aidata, sest nõudeid teenuse kvaliteedile ei ole. Iga operaator rajab võrgu oma ärihuvidest lähtuvalt,» selgitas Gailan. «Juhul kui tegemist on korduvate leviprobleemidega, palume kurtjal sellest teada anda sideettevõtja klienditeenindusele.»

Gailan lisas, et kui olemasoleva teenusepakkuja teenuse kvaliteet enam ei rahulda, on võimalik mobiilioperaatorit vahetada, säilitades oma telefoninumbri. Näiteks käesoleva aasta aprillis otsustas mobiilsideettevõtjat vahetada 4700 klienti.

ARVAMUSED

MART NIELSEN, Tele2 Eesti tehnoloogia-direktor

Üldiselt on kõik operaatorid Eesti kõneleviga hästi katnud ja meie mõõtmiste järgi toimib 95—97 protsenti kõnede normaalset. Kõne kvaliteedile võivad mõju avaldada nii kulunud SIM-kaart, telefon ise kui ümbritseva hoonetehitismaterjal.

Viimasel ajal olen kuulnud rohkem murest, et võrgus olevale telefonile helistaja saab teate, nagu oleks telefon levist väljas. Tehnilise järelevalve ameti tehtud mõõtmised ja analüüs näitavad, et see on peamiselt uute nutitelefonide eripära.

Nutitelefoni on muutunud väikeseks arvutiks ja seade tegeleb rohkem lisategevustega, nagu sünkroniseerimine, uuenduste ja sotsiaalvõrgustike info allalaadimine, ning jätab järjest vähem ressursi mobiilivõrguga suhtlemiseks. Kui tuleb kõne, võib telefon samal ajal olla koormatud taustategevustega.

Kasutajal on tore, et seadet saab kasutada meelelahutuskeskusena, aga meie võrguinseneridele teeb see töö keeruliseks. Nutitelefoni on teinekord nagu tõrges laps: meie tahaks, et ta teeks seda, mida temalt oodatakse — võimaldaks rääkida, aga tema tahab hoopis jääti-sepoodi minna.

Mis puutub võrku, siis teeme sellega kogu aeg tööd. Vahetame tänavu kogu oma raadiovõrgu töökindlamate, võimsamate ja energiasäästlikumate seadmete vastu. Ning lisame juurde vähemalt paarsada 3G ja 4G saatjat.

MARIKA RAISKI, Elisa suhte-korraldusjuht

Valdavalt töötavad mobiiltelefonid mobiilsidevõrgus hästi, kuid tuleb ette üksikuid juhtumeid, kus kliendi kõne katkeb.

Paljudel juhtudel on asja uurides selgunud, et kõne teise osapoole telefoni aku sai tühjaks või lõpetati kõne kogemata, näiteks nutitelefoni puhul põsega ekraanile vajutades. Vahel liigub klient mobiiltelefoniga levilutusest väljapoole, näiteks lifti või keldrisse.

Ka mobiiltelefoni kukkumine ja mikrofoni kahjustused on tihtipeale põhjuseks, miks vestluskaaslast enam korralikult ei kuule. Nutitelefoni on sama õrnad kui arvutid ning maha kukkudes võib küll ekraan terveks jääda, aga mikrofoni viga saada ning seda klient väljastpoolt ei näe.

Kui kliendil on telefon mitu korda maha kukkunud ja kõned järjest katkevad, tasuks lasta mobiiltelefon hoolduses üle kontrollida. Soovitame nutitelefoni puhul kasutada kaitseümbrist, mis aitab ära hoida kukkumise tagajärjel tekkivaid mehaanilisi vigastusi.

Mõningal määral võib kõnede katkemist tänapäeval tekitada ka see, et nutitelefonide raadioosa tundlikkus on nõrgem, kui see oli kõnetelefonidel.

Juhul kui klient annab Elisale tagasisidet kõne katkemise kohta, selgitame väljastpoolt põhjuse ja edastame selle alati ka kliendile.

Komisjon soovib automaksu

Euroopa Komisjon soovitas energiatarbimise vähendamiseks kaaluda Eesti valitsusel sõiduautode maksustamist ja kütuse aktsiisimäära tõstmist.

Soovitustes seisab, et Eesti peab jätkama pingutusi energiamahukuse vähendamiseks ja tegelema rohkem elamute remontimisega. Eesti uus autopark on aga uuringu järgi euroliidu kõige energiamahukam ning eestlaste tarbimisharjumused ei ole hoolimata kütuseaktsiisi kasvust muutunud.

Seetõttu soovitatakse valitsusel aktsiisimäära veelgi tõsta ja kaaluda automaksu kehtestamist.

Komisjoni sõnul ei ole Eesti võimeline saavutama kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise eesmärgi ilma lisameetmeteta, mis tuleks kehtestada transpordi- ja eluasemesektoris. (BNS)

Valitsus kehtestab koolidele uued nõuded

Valitsus arutab täna koolide sisekliimat ja korrashoidu puudutavaid tervisekaitse miinimumnõudeid.

Praegu puudutavad koolikeskkonna tervisekaitse miinimumnõuded vaid koolihooneid ja nende ümbrust, ruume ja sisustust. Uus määrus reguleerib ka õhutemperatuuri ja -niiskust ning ruumi valgustust.

Lisandunud nõuete järgimine aitab valitsuse meelest senisest paremini kaitsta õpilaste tervist ja ennetada võimalikke vigastusi.

Määruse eelnõu nõuded on kohustuslikud kõikidele üldhariduskoolidele. Enne määruse jõustumist valminud koolide ehitusprojekte ümber tegema ei pea, kui need on vastavuses projekti koostamisel kehtinud tervisekaitsemeetmetega. (BNS)

Paet võib juunis kohtuda Lavroviga

Välisminister Urmas Paet võtab juuni algul osa Läänemere maade Nõukogu välisministrite kohtumisest Kaliningradis ning samal ajal kavandatakse ka kohtumist Venemaa välisministri Sergei Lavroviga.

Pressiesindaja lisas, et Eesti ja Venemaa ministri kahepoolse kohtumise suhtes ei ole veel lõplikku kinnitust, kuid seda kavandatakse. «Piirilepete allkirjastamist Kaliningradis kavatsus ei ole,» kinnitas ta. (BNS)

Selline on kokrede ja müügikõlbliku kala suhe Võrtsjärve kalurite mõrdades. Kui haugi ja latikat toodi eelmisel nädalal järvest ühe püügikorraga nii palju, et need mahtusid vabalt kahte kasti, siis hõbekokre oli samal ajal kalurite paadis enam kui kümne kasti jagu. MARKO VAHER

MURE

Kogred on Võrtsjärves väga visad hajuma

ÜLLAR PRIKS
yllar.priks@ajaleht.ee

Mitme tonni prügika-la Võrtsjärve jõudmise põhjustasid Valguta poldris tehtud kuivendustööd, mille tarbeks oli keskkonnaamet andnud välja küll kõik load, kuid jätnud kalauuringud tegemata.

Nagu ütles Võrtsjärve limnoloogiakeskuse juhataja Ain Järvalt, keegi lihtsalt ei eeldanud, et peale veespetsialisti hinnangu saamise tulnuks poldrialal ka mingeid kalandusvaldkonda puudutavaid uurimistööd ette võtta. Kuivendustööde tagajärjel jõudis aga järve enneolematult suur hulk kokresid, kes ummistavad nüüd võrke ja mõrdu ning suruvad väärtusliku kala sealt eemale.

Olukord on pisut paranenud

Paar nädalat tagasi, kui kalurid hakkasid püügivahenditest vaid kokresid leidma, avaldasid nad suurt pahameelt. Kommentaarides lubasid nad prügikala keskkonnaameti õuele viia, sest neil pole sellega midagi peale hakata.

Pühapäeval kogunesid kalurid limnoloogiakeskuse teaduritega nõu pidama ning siis

olid nad Ain Järvalti sõnul juba rahulikumad, sest kogreparved on järve peale ära hajunud ja mõrdatest leiab juba ka veekogu põlisasukaid. Teaduri väitel peaks olukord aja jookul täielikult normaliseeruma.

«Mõrdates on töepoolest kokri vähemaks jäänud,» nentis kalamees Aivar Kärp. Tema märkamist mööda on osa kokri hakanud Suure Emajõe kaudu Peipsi poole liikuma. Seda kinnitavad jõe suudmes järvelt kasvunud püügikogused.

Kärbi ütlemist mööda oli pühapäevane kohtumine rahumeelne ning vähenevad kogrekogused annavad lootust, et asi läheb tasapisi paremaks.

«Tuleb muidugi tunnistada, et probleem on üleval ja küsimus on lõplikult lahendamata,» tähendas Järvalt. «Kalamehed on endiselt mures, sest kardavad, et kui järves veetase jälle alaneb, avavad põllumehed Valguta poldril kuivenduslüüsi ning juhivad veed taas järve poole. Selleks neid ehitustöid seal ju tehti.»

Teadur avaldas lootust, et nüüd, kui kõik on olukorraga kursis, ei juhtu enam, et vesi ilma püügivahendeid kanali ette panemata lahti päästetak.

Põline kalur Marko Vaher nii optimistlik ei olnud. Ta väljendas pahameelt selle üle, et keskkonnaameti esindaja polnud vaevunud pühapäevasele kohtumisele tulema.

«Meile anti lihtsalt teada, et poldrialade kuivendamise projekt on ajutiselt peatatud,» lausus Vaher nõrdinult.

Tema sõnul kokrede arv väljapüügis küll tasapisi väheneb, kuid neid on ikka väga palju ja teha pole nendega midagi. «Loomadele see kala ei maitse ja kokkuostjat ei huvita.»

Ühed järveäärsed seapidajad olid Vaheeri jutu järgi nõus kogred küll kaldalt tasuta ära vedama, aga see tähendaks kalurile mitu tundi tasuta töö tegemist.

Kokrede arvukus oli halb üllatus

«Katsepüükide tulemustele toetudes võib öelda, et poldrialal on kala veel jätkuvalt väga suurtes kogustes,» rääkis Ain Järvalt.

Poldri ja Võrtsjärve vahelises kanalis tehtud püügid näitavad tema andmeil nii kaalu- kui pikkusmõõtmistena, et kogreparved on tulnud just Valguta poldri alt. Ta lisas, et põllumeestel oli esimest korda võimalik vett järve poole juhtida märtsis jää alt, sest siis oli vesi piisavalt madal. See tähendab, et kogred sattusid Võrtsjärve üsna varakult.

«Poldriala pidi umbselt kala täis olema,» lausus Järvalt ning selgitas, et proovipüükideks ja uuringuteks on spetsiaalsed eri silmasuurega kolmemeeetrised võrgud.

«Kõigest poole tunniga oli võrgus kaksteist hõbekokre. Kui seda oleks aga terve ööpäeva vees hoitud, oluaks see otsast otsani kokri täis.»

Nooremad limnoloogiakeskuse teadurid üritasid Järvalt sõnul ka noota vedada, kuid et ehitustöödest oli kanalis jäänud palju risu ja oksa, siis see hästi ei õnnestunud. «Kindlasti tuleb edaspidi vältida uute kalaportsude järvevette sattumist,» ütles Järvalt rangelt.

Tema andmeil oli põllumeestel keskkonnaametilt luba saadud ja sellist pretsedenti pole enne ühegi poldri kasutuselevõtuga tekkinud. See ei peetud kalandusuuringuid vajalikuks.

Küll aga teadis Järvalt, et ornitoloogid olid teinud ettekirjutuse Valguta poldris kevadel veetaset üleval hoida, sest viimase nelja aasta jookul on seal tõusnud lindude arvukus.

«Meil oli mitme keskkonnainimese ettekirjutus, aga kala poole pealt ei osanud keegi midagi sellist ette näha,» tõdes Järvalt. «Hõbekokrede ülisuur arvukus poldrialal tuli kõigile negatiivse üllatusena.»

Nüüd ollakse Järvalt lootust mööda targemad ja kõigi teiste ümber Võrtsjärve paiknevate poldrite puhul tehakse enne nende kasutuselevõttu ka kalauuringud, et saada teada, kas ja millised kalahulgad sel juhul järve lisanduksid.

MÜÜA UUS TAHKEKÜTUSE LEEKTORUKATEL

võimsusega 100 kW. Kütab 1000 m². Mõeldud korterelamutele, ridamajadele või tööstushoonetele.

INFO tel 501 7891.

Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha. Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvööndis. Tel: 56 111 900

TOLMETS
TOLMETEX OÜ

MUSTA JA VÄRVILISE METALLI KOKKUOST

ALATI PAREMAD HINNAD

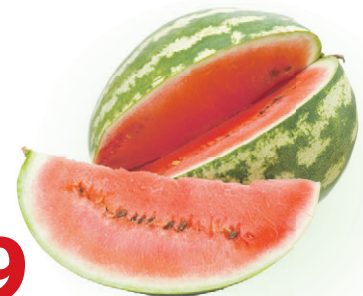
KARKSI-NUIA, VILJANDI MNT 3C
Tel 16961 WWW.TOLMETS.EE

AO KONSUM MAKSIMARKET

NÄDALALÕPU PAKKUMISED

NELJAPÄEVAST PÜHAPÄEVANI

ARBUUS, kg
Hispaania

0.89

RAKVERE MAITSESTATUD SEASISEFILEE, kg
~0,8 kg

8.99
4.99

-44%

KALEV ANNEKE PIIMAŠOKOLAAD 300 g

2.99
1.79

5.97/kg

-40%

JAFFA ORANGE KARBONISEERITUD KARASTUSJOOK 1,5 l

0.95
0.65

0.43/l + pant 0.08

-31%

HELE ÕLU A.LE COQ ALEXANDER 5,2% 0,5 l

Tähelepanu! Tegemist on alkoholiga. Alkohol võib kahjustada Teie tervist.

0.49

1.18/l + pant 0.08

PAKKUMISED KEHTIVAD SÄÄSTUKAARDIGA 30. MAIST - 2. JUUNINI.

Toodete tavahinnad on Laagri Maksimarket põhjal 24.05.2013 seisuga. Piltidel on illustreeriv tähendus.

TEEMAD

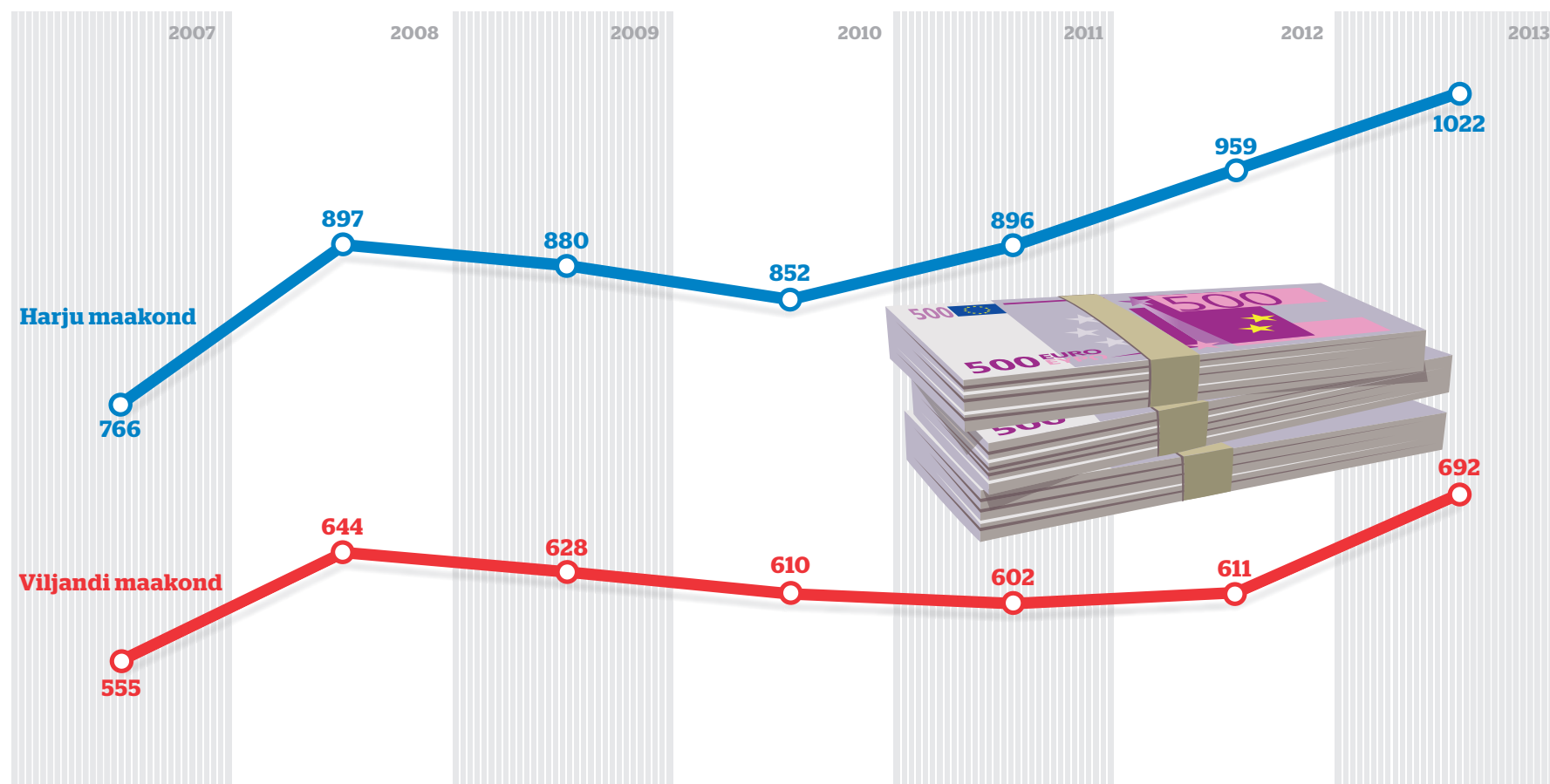
Toimetaja RANNAR RABA, 433 0051, rannar.raba@ajaleht.ee

2179

Eelmise aasta lõpul oli Soomes koristajate keskmine kuupalk 2179 eurot.

VÕRDLUS

Harjumaalaste keskmine sissetulek on alati viljandimaalaste omast tükki maad suurem olnud ja viimase aja statistika näitab, et lõhe kasvab tasapisi veelgi. Graafikus on näidatud Harju- ja Viljandimaa keskmine palk eurodes.

Allikas: statistikaamet

SISSETULEK

Lõuna-Eesti palgasaajad ei näe ees kihutavate pealinlaste sabaotsagi

RANNAR RABA
rannar.raba@ajaleht.ee

Heites Helsingi sadamas laevatekilt pilgu kail köit sikutavale tööliisele, võib enamik eestlasi ametist sõltumata olla kindel, et tolle palk on nende sissetulekust jupi jagu kõrgem.

Umbes sama võib keskmine lõunaestlane nentida, kui silmab Tallinna piiril kraavi kaevavat teetöölisi. Seal algab hoopis teistsugune maailm.

Statistikaameti andmetel küündis käesoleva aasta esimeses kvartalis pealinna keskmine brutopalk 1045 euron, olles seejuures ligi kuus protsenti kõrgem kui mullu samal perioodil. Harjumaal tervikuna oli vastav näitaja tänavu 1022 eurot.

Samal ajal teenisid viljandimaalased statistikaameti arvutuste kohaselt keskmiselt vaid 692 eurot. Seega haigutab kahe summa vahel masendav,

rohkem kui 30 protsendi suurune kurnus.

Isegi siis, kui mõõnda, et keskmise palga arvutamise meetod ei anna keskmise tööinimese tegelikust olukorrast adekvaatset pilti, on ilmne, et Tallinn koos teda ümbritsevate valdadega elab kardinaalselt teistsugust elu kui Lõuna-Eesti. Üks kihutab ees ja teine sõrgib hingeldades sabas, suutmata vahepeal isegi liidri pakkade välkumist silmas pidada.

Palgastatistikale siiski positiivse pilguga peale vaadates võib viimaste kuude andmete põhjal rahuloluga tõdeda, et Viljandimaa on minetanud punase laterna rolli, mis veel mullu siin kandis ohtralt kõneainet pakkus. Olgugi et Lõuna- ja Kesk-Eesti maakondade keskmise palga erinevused on väikesed, kõikides mõnekümne euro kaupa 650 ja 700 euro vahel, saame enesetunde turgutamiseks öelda, et meist veel vähem makstakse tervelt kuues maakonnas: Jõgeva-, Põlva-, Võru-, Valga-, Rapla- ja Järva- maal.

Seejuures on tähelepanu-

väärne, et Viljandi maakonna keskmine palk oli tänavu esimeses kvartalis eelmise aasta sama ajaga võrreldes lausa 81 eurot ehk 12 protsenti kõrgem. Arvestades tõsiasja, et mitmel varasemal aastal oli näitaja languses või kasvas mõne hädise euro võrra, on nüüd tegemist märkimisväärse arenguga.

Praegusest kõrgem on Viljandimaa keskmine palk olnud

vaid kahel korral: enne masu algust 2008. aasta teises ja neljandas kvartalis.

Viljandimaa suurima eraõigusliku tööandja, aktsiaseltsi Viljandi Aken ja Uks juhatuses esimees Rain Hüva rõhutas, et statistilistele näitajatele on võimalik adekvaatset hinnangut anda üksnes siis, kui on täpselt teada kõik neisse puutuvad muutujad. Et tema polnud

nendega tutvunud, jäi ta keskmise töötasu väidetava hüppelise kasvu kohta arvamust avaldades ettevaatlikuks.

Nii suur tõus peaks Hüva sõnul tähendama, et kõik siinsed firmad on palku umbes kümme protsenti kasvatanud. Tema teada see aga nii ei ole. «Mina küll ei ole tähele pannud, et viimasel ajal oleks siin olulisi muutusi olnud,» lausus ta.

Ümmargune 900 eurot

Eesti keskmine brutokuupalk oli 2013. aasta esimeses kvartalis 900 eurot ja brutotunnipalk 5,63 eurot, vahendas BNS läinud nädalal statistikaameti. Mullu esimese kvartaliga võrreldes tõusis keskmine brutokuupalk 6,3 ja brutotunnipalk 9,1 protsenti.

Ilma ebaregulaarsete preemiade ja lisatasudeta kasvas keskmine brutokuupalk 6,5 protsenti. Reaalpalk, milles tarbijahinnaindeksi muutuse mõju on arvesse võetud, kerkis 2013. aasta esimeses kvartalis 2,7

protsenti. See tõusis eelmise aasta sama kvartaliga võrreldes seitsmendat kvartalit järjest.

Palgastatistika uuringu kohaselt oli märtsi lõpul enam-vähem sama palju töötajaid kui aasta tagasi.

Kõige enam tõusis keskmine brutokuupalk aastatagusega võrreldes kinnisvara ning brutotunnipalk põllumajanduse, metsamajanduse ja kalapüügi valdkonnas töötajatel. Brutokuupalk ja -tunnipalk langesid 2012. aasta esimese kvartaliga võrreldes ainult kunsti, meelelahutu-

se ja vaba aja valdkonna palgataotlejatel.

Kolme kuu peale oli keskmine brutokuupalk avalikus sektoris 918 ja erasektoris 894 eurot.

Statistikaamet on rahvusvahelise metoodika järgi palgastatistika uuringut korraldanud alates 1992. aastast. Viimases uuringus osales 11 592 ettevõtet, asutust ja organisatsiooni. Avaldatud keskmised brutokuupalgad on taandatud täistööajaga töötajale, et palku oleks võimalik võrrelda tööaja pikkusest olenemata. («Sakala»)

Deklaratsioonid näitasid positiivseid arenguid

Möödunud aasta kohta esitati Eesti maksu- ja tolliametile 562 340 füüsilise isiku tuludeklaratsiooni, mida on veidi rohkem kui 2011. aastal. Tulude kogusumma kasvas samas varasemaga võrreldes tubli 7,5 protsenti.

Kokku deklareeriti 2012. aastal tulu enam kui 5,6 miljardi euro väärtuses, mis teeb keskmiselt ühe inimese kohta ligi 10 400 eurot.

Taas kord leidis kinnitust tõsiasi, et valdav osa Eestimaa maksuametist eelistab maksuametiga suhtlemiseks kasutada e-kanaleid.

Nii täitis internetis tuludeklaratsiooni tervelt 95 protsenti selle esitanutest. Maakondadest oli seejuures kõige aktiivsem Järva-maa 96,1 protsendiga ja valdadest Kose 98,6 protsendiga.

Eestis saadud palgatulu ja muid tasusid deklareeriti 5,4 miljardit eurot. Keskmiselt deklareeriti palgatulu 2012. aasta eest 839 eurot kuu kohta. 2011. aastal oli keskmine palgatulu märkimisväärselt väiksem, 787 eurot kuus.

Üle miljoni euro küündivat tulu deklareeriti kuuel korral, mis on üllatavalt kümne võrra vähem kui aasta varem.

Maksu- ja tolliameti teenindusosakonna juhtivspetsialist Hannes Udde avaldas heameelt selle üle, et eelmisel aastal kasvasid märgatavalt, tervelt 7,7 miljoni euro väärtuses, deklareeritud rendi- ja üüritud. Sama käib välismaalt saadud ja investeerimiskontodelt laekunud tulude kohta.

«On tore tõdeda, et inimeste teadlikkus kasvab ja aina rohkem on neid, kes järgivad nõuet kogu teenitud tulu deklareerida,» märkis Udde.

Pärast andmete kontrollimist jättis maksu- ja tolliamet tulumaksu tagastamata 1888 deklaratsiooni puhul, kokku 199 524 euro väärtuses. Teravdatud tähelepanu alla võeti peamiselt need deklaratsioonid, kus on kajastatud 2012. aastal võetud eluasemelaenu. Detailsemalt kontrolliti näiteks ka deklaratsioone, kus kajastuvad välismaised koolituskulud.

Tulumaksu juurde-maksmise ja tagastamise tähtaeg on tänavu 1. juuli. Füüsilisest isikust ettevõtjatele ja nendele, kes said kasu vara müümisest, on tähtaeg määratud 1. oktoobriks. («Sakala»)

TAIES

Leelotaja laotab ajaloo kooli ette

RANNAR RABA
rannar.raba@ajaleht.ee

See, et Viljandi vanalinn ja sellega piirnevad kvar- talid on olulistest aja- loosündmustest läbi im- bunud, ei ole kellelegi uudis. Samas panevad vähesed argirutu keskel tähele linnaruumis kul- tuurilooliselt väärtuslik- ke detaile.

Sellest nädalast on Viljandis juures üks koht, millest on ras- ke mööda minna, ilma et selle tähendusrikkust märkaks. Ni- melt avatakse laupäeval arhi- tekti ja kunstifanaatiku Aate- Heli Öuna eestvõttel kesklinna kooli väikese maja peasissekäi- gu ees «Leelotaja» kuju ja mä- lestuskivi, mis peavad igale möödujale eesotsas koolilaste- ga meelde tuletama, et sealsa- mas lähedal sündisid kunagi põllumeeste selts, laulu- ja mänguselts Koit ning peeti ma- ha Viljandimaa esimene laulu- pidu.

Aate-Heli Öun, olete «Leelota- ja» Viljandisse toomise nimel juba tükk aega kunstimuuse- mi, skulptorite töökodade ja mitme ameti ukse kulutanud. Millal ja millest teil üldse sel- line mõte sündis ning kuidas see kinnisideeks kasvas?
Pärast Viljandi kunstisaali kin- nipanekut tekkis mul tunne, et mul ei ole enam suurt midagi teha, ning otsustasin astuda Koidu seltsi liikmeks. Oige pea tegid selle juhatause liikmed et- tepaneku, et ma võiksin välja mõelda midagi, millega saaks tähistada Viljandimaa esime- se laulupeo toimumispaika. Arvasin, et saan sellega hakka- ma küll, ent lisasin kohe, et sel- lest ei tule mingil juhul ühte järjekordset igavat kiviplaati.
Ehkki idee arenedes käis vahepeal läbi ka võimalus tuua taies Koidu seltsimaja külje al- la, jääme lõpuks kindlaks esime- se laulupäeva tegelikule toimu- miskohale praeguse kesklinna kooli väikese maja juures.

Nüüd on see valmis ja ootab pidulikku avamist. Teie ku- jundatud kivi täiendab koo- piat Lydia Laasi skulptuuri «Leelotaja». Miks valisite just selle kuju?
See mõte oli mul otsekui var- nast võtta ja pärinas 2008. aas- tast, kui korraldasin kunstisa- lis näitust, mis märkis kolme kunstniku juubelit. Esiteks oli Lydia Laasil sel aastal 100. sün- niaastapäev. Teiseks tähistas skulptor ja ehtekunstnik Arse- ni Mölder 90 aasta juubelit. Kolmandaks oli graafik Silvi Välja veidi varem saanud 80-aastaseks.
Selle näitusega seoses jäi «Leelotaja» mingil moel minu mõtteisse pidama ja kui tekkis vajadus leida mälestustähisele sobilik vorm, tuli taas esile. Ma ei näinud vajadust hakata lõpu- tult vaidlema uute lahenduste üle, kui Tallinnas Kumu hoid- las oli varjul kõrgelt hinnatud kunstiteos, mis suurepäraselt passis. Pealegi on Lydia Laas sündinud siinsamas Viljandi

külje all Viiratsis ja veetis ka oma elu viimased aastad Vil- jandimaal Vastemõisa kandis.
Vaatasin Kumu kuju veel kord üle ja sain sisemise kind- lustunde, et see tööpoolest so- biks. Kunstimuuseumi direkt- riss Sirje Helme ja skulptuuri- kogu juhataja Juta Kivimäe olid nõus kahasse kirjutama Viljandi linnavalitsusele soo- vituse, et niisugune taies võiks siinset linnaruumi kaunistada küll. Sellest sain õhina sisse ja tuule tiibadesse ning asusin ki- bekiiresti kivi kavandama.

Mis teeb «Leelotaja» nii heaks tööks, et te just seda oma kodulinna eksponeeri- misväärsaks peate?
Tegu on väga ilusa ja realistli- ku vormiga. Sugugi vähe tähtis pole see, et Lydia Laas oli oma ala vaieldamatu suurmeisteri Anton Starkopfi pühendunud õpilane. Ta sai õpetuse, mida on peaaegu võimatu kritiseeri- da. Mulle meeldib teadmine, et Viljandimaalt on pärit kunst- nikke, kelle tööd on väärt rah- vale näitamist.
Ja kui te vaatate koolimaja ees ringi, siis saate kohe aru, et sinna sobib just sellise suuru- sega skulptuur. Tänaväärne plats on suhteliselt väike, mis- tõttu mõnda suuremat vormi eksponeerida oleks väga kaht- lane. Aga sellist kammerlikku tööd on siin hea vaadata.

Kas tegemist on suuruse poo- lest täpse koopiaga?
Kui me seda esmaspäeval esi- mest korda kiviga kokku proo- visime, märkis pronksivalu tei- nud Bruno Kadak, et koopia võib olla originaalist pisut väiksem. Aga see pole märki- misväärne erinevus. Mina jul- geksin seda pidada ikkagi üks ühele koopiaks.

Kui algul oli jutt laulupeo toi- mumiskoha tähistamisest, siis lõplikus variandis ei pööra ki- visse raiutud tekst tähelepanu üksnes sellele sündmusele, vaid ka põllumeeste seltsi ja Koidu seltsi asutamisele.
Carl Robert Jakobsoni juhitud põllumeeste selts lasi praegu kooli käsutuses oleva maja ehi- tada, mistõttu on selle märkimi- ne iseenesestmõistetav. Ja et ülesande andis mulle Koidu selts, tundsin end moraalselt kohustatuna pöörama tähelepanu ka sellele Viljandi kultuuriloos suurt rolli täitnud liikumisele. Pealegi käis Koidu selts oma al- guspäevil, seni, kuni oma maja valmis sai, koos just siinsamas põllumeeste seltsi maja saalis.
Nii saigi tekstiks: «See on mälestustähis kultuuriloopai- gale, kus 1869. aastal asutati Koit — laulu- ja mänguselts, 1871 rajati Viljandimaa Eesti Põllumeeste Selts, 1882 peeti Viljandimaa esimene laulupi- du.» Ning all on Mihkel Lüdigi ja Friedrich Kuhlbari «Koi- du» esimesed noodid ja sõnad.
Loodan, et kokku on seda küllalt, andmaks aimu, missugu- ne on selle paiga ajalugu olnud.

Tegelikult ei peetud esimest laulupidu maja ees, kuhu nüüd kuju tuleb, vaid idapool- se külje juures.
See on tõsi. Aga ma pakkusin ikkagi esimese hooga sellesa-

Nädala algul sättis skulptor Bruno Kadak Aate-Heli Öuna näpunäidete järgi «Leelotaja» pronksist koopia Viljandi kesklinna kooli väikese maja ette hallile alusele. Laupäeval on linlased oodatud kivi ja pronkskuju kooslusele hindavat pilku heitma.

2 x ELMO RIIG

ma koha välja, sest seal on see möödujatele hästi näha. Vahe- peal oli päevakorral ka hoovi- poolne külg, sest praeguses pai- gas hirmutas mind natuke aim- dus, et kõnnitee äärde hakkab lumi kuhjuma ja lapsed püüa- vad temaga midagi ette võtta. Lõpuks otsustasin linnavalitsu- se kultuuriameti soovitusel ik- ka oma mõtetega esialgu plaa- nitu juurde tagasi tulla.
Et tähis sai kooli ette, on see ennekõike õpilaste oma. Loo- dan, et nad ei tule seda vildika- te või millegi muuga määrima, vaid hoiavad hoolega. Ja mine tea, võib-olla kujuneb siingi välja midagi sarnast nagu Tar- tus Toomemäel, kus üliõpilased pesevad igal aastal Karl Ernst von Baeri kuju pead.
Seda tähist pole vaja nii- võrd vanematele inimestele kui lastele. Aeg läheb edasi, siin on üles tähendatud daatu- mid, mis pärinevad juba üle- eelmisest sajandist. Seda ongi vaja just selleks, et ka uued põlvned oskaksid siin kunagi asetleidnud olulisi sündmusi tähele panna ja tähtsustada.
Tahan, et seda ei hakataks

TÄHIS

Laupäeval kell 12 pidulikult avatav tähis koosneb vil- jandlase Aate-Heli Öuna kavandatud mälestuskivist ja Lydia Laasi skulptuuri koopiast.

- Umbes meetri kõrgune pronksist «Leelotaja» nägi ilmalvalgust 1957. aastal.
- Skulptuuri modellina poseeris omal ajal näitlejanna Laine Mesikäpp, kes osales alates 1947. aastast paljudel Eesti lau- lupidudel ja rahvakunstiõhtutel leelotajana.
- Koopia valati skulptor Bruno Kadaku töökojas.
- Kuju originaal asub Tallinnas Kumu hoidlas.
- Viljandi linnavalitsus andis mullu reservfondist skulptuuri tel- limiseks 9222 eurot.

Allikad: Aate-Heli Öun, Vikipeedia

käsitlema nagu kalmistukivi, vaid kui teadmiste kivi. See kan- nab informatsiooni ja õpetab.

Siit on lihtne luua seos ava- mise ja lastekaitsepäevaga, sest mõlemad on 1. juunil.
Just. Mida rohkem ma sellele kuupäevale mõtlen, seda õi- gem see mulle tundub. Kutsun kõiki laupäeval koos lastega siia kogunema ja mälestustä- hist üheskoos üle vaatama.

Kes ettevalmistusi rahastas?
Esiteks ma tahan öelda, et «Leelotaja» kasutamine aitas töö hinna madalal hoida: kuju oli meil juba olemas ja me sai- me vältida konkursi korralda- mise kulusid. Lisaks ütlen suu- re tänu siinsamas Viljandis te- gutsevatele kiviraiduritele, kes tegid oma töö mõistliku hinna eest.
Kui Kumu andis loa «Lee- lotajast» koopia teha, oli ma-

janduskriis juba kätte jõud- nud ja raha ei paistnud kusa- gilt. Aga ma tahtsin ikka väga, et asi saaks tehtud, ja otsusta- sin linnapea jutule minna. Tutvustasin Loit Kivistikule kavandeid ja kuulsin rõõm- saks üllatuseks juba samal õh- tul tema suust lubadust: «Me teeme selle ära!» Niisiis on vil- jandlased selle mälestusmär- gi omaenda raha eest iseenda- le loonud.

KABELIVAHT

Rahupaiga valvur askeldab platsidel ja nummerdatud kvartalites

KAIE MÖLTER
kaie.molter@ajaleht.ee

«Olen kalmistul,» reedab kiletatud paberileht kabelivahi asukoha. Telefoninumber teate lõpus annab võimaluse paika täpsustada. «Ahah, olete kohal. Oodake. Tulen kohe kabeli juurde,» lubab reibas naisehää.

Maimu Kalvi keerab kabeliukse suure võtmega lukust lahti ja näitab oma kabinetti. Selles on kirjutuslaud ja mõni tool, seal ripub kalmistu plaan. Kolm paksu kaustikut lauanurgal on täis teavet Riia maantee, Toome tänava ja Pärnu maantee surnuaia kohta. Kabelivaht ütleb, et kalmistute nimed on küll Pauluse koguduse, Õigeusu ja Vana kalmistu, kuid inimesed kutsuvad neid ikka tänavate järgi.

Selleks et kalmistule matta võiks, peab kabelivaht andma loa ja kõik arhiiviraamatusse kirja panema. Kui Kalvi kümme aastat tagasi sellesse ametisse asus, olid andmed märgitud nii, et hauda oli lahkunud nime järgi keeruline otsida. Platsi võis leida pigem selle hool-daja nime teades.

Nüüd märgib Kalvi kaustikusse peale platsi hool-daja andmete ka lahkunud nime ning surma- ja matmiskuupäeva, samuti platsi koordinaadid. Säärane arhiveerimine annab kalmistule hauda otsima tulnule suurema võimaluse see ka üles leida.

Kabineti massiivsel kiviseinal laiutab hiiglaslik kaart. «Kalle Pulmann tegi selle,» lausub Kalvi vajaliku töövahendi kohta. Sellel on kvartalite kaupa nummerdatud platse.

Suur osa kabelivahi ajast kulub inimestega suhtlemisele ja kalmistu ühest servast teise kõndimisele. Maimu Kalvi ütleb, et surnuaiatöö kurva poole kõrval on ka helgem: inimeste tänu nõuannete ja abi eest rõõmustavad teda sageli.

3 x ELMO RIIG

Mõni neist roosa markeriga silmatorkavaks piiritletud.

«Need on kuulsuste hauad, mida linn korras hoiab. Kirjanikud ja kunstnikud. Ka tikuvabriku asutaja on nende hulgas,» selgitab Kalvi.

Arhiivikaustade täitmise ja matmislubade andmise kõrval on kabelivahi ülesanded leinatlituseks ruum valmis seada

ning jälgida, et mitu matust ühele ajale ei satuks. Lisaks kirikuõpetajatele kasutavad kabelit leinatlituseks ka ilmalikud matjad.

Matuseid pole küll iga päev, kuid on niisuguseidki päevi, mil viimseks puhkepaika saadetakse mitu lahkunud. Neil kordadel tuleb kabelivahil kahe matuse vahel ruum maha-kukkunud lilledest ja kuuse-okastest puhastada ning uued küünlad valmis panna.

Ehkki lahkunuga kabelivaht kokku ei puutu ja matusel ei osale, jõuavad sellega seotud emotsioonid temani, kui inimesed tulevad matmis-luba vormistama või ta näeb aknast leinajate pisaraid.

Pühapäev peaks olema kalmistuvahil puhkepäev, kuid Kalvi tunnistab, et ei mäletagi, millal see tal viimati vaba oli. Nädalavahetus on hea aeg unimatusse. Sageli tulevad leinajad välismaalt või teisest

Eesti otsast ja siis püütakse hüstijätutseremoonia korraldada mõnel tähtpäeval või lihtsalt vabal päeval.

Vana ja täis

Maimu Kalvi sõnul on Riia maantee kalmistu nõnda vana, et päris tühje platse seal polegi. Vanematele kui kahekümneaastastele haudadele lubab eeskiri peale matta. Esimene haud kaevatakse vähemalt kahe meetri sügavune, järgmine võib jääda pool meetrit kõrgemale. Kui eelmine puusärk on veel kõdunemata, hoidutakse seda vigastamast, et viimse puhkepaiga rahu püsiks.

Kalvi ütleb, et suurema osa päevast liigub ta kalmistul. Tema töö on hoolitseda ka kaheksateistkümnenda linna hool-dada oleva hauaplatsi eest ning hoida pilk peal tervel surnuaial. Kaugemal elavad inimesed võivad temalt

paluda oma hauaplatsi kor-rashoidmist.

Enamikus Eesti surnuaedades pole ühtset stiili: igaüks võib oma perekonna puhkepaika kujundada oma maitse ja rahakoti järgi. Üht on aga Kalvi märganud: kes jumalat oma südames kannavad, pööravad hauaplatsi toredusele vähem tähelepanu, kes aga väga hoolsalt matmispaika korrastavad, on enamasti ilmaliku ilmavaatega.

Kabelivaht räägib, et pärast jaanipäeva võetakse kalmistul mitukümmend puud maha. Eakad tüved on ohtlikud ja murduvad tugevate tuultega kergesti, sest nende juured on haudu kaevates läbi raiunud. Tuulisemate ilmadega soovib Kalvi inimestel kalmistule tulekut edasigi lükata.

«Mu oma silme all murdis kabeli kõrval puu just mõni sekund pärast matuseauto lahkumist,» tuletab kabelivaht meelde ehmatavat juhtumit, mida tähistavad känd ja purunenud sepi-saad.

Kõige raskem

Maimu Kalvi meenutab, et kümme aastat tagasi meelitati teda tööle lausega: «Tule ikka, ega siin midagi rasket ole.» Ega ole tõesti. Täpsust nõudva dokumentide korrashoidmisega saab ta hästi hakkama — need oskused on pärit juba nõukogu-de ajal riigipanga Rapla osakonnas töötamisest. Liikumine värskes õhus hoiab keha heas vormis ja suhtlemine inimestega virgutab vaimu.

«Kõige hullem on liivavedu.

Siis on päeva lõpuks tunne, nagu oleks ringi ümber Viljandi järve jooksnud,» nendib Kalvi. Kurnavaks muudab niisuguse päeva tõsiasi, et kalmistul pole liiva hoidmiseks kohta ning tellitud koorem tuleb kiiresti haudadele laiali kärutada.

Kabelivahilt küsitakse ka soovitusi, kuidas hauaplatsi planeerida: kas katta see liiva või killustikuga, istutada sinna lilli või pöösaid. Kalvi soovib platsi teha võimalikult lihtsa — siis on seda kerge hooldada. Liiva alla tasub paigutada katteloor või peenravaip — see pidurdab umbrohu kasvu ega lase liival nii kiiresti mullaga seguneda. Lilledki võiks istutada potti, et nende juured ei hakkaks liiva ja mulda segamini ajama.

Äärekivide kohta teab naine, et Riia maantee kalmistule pole mõtet paekivist piirdeid teha, sest need lagunevad suurte lehtpuude all kiiresti.

Kui soovitakse nimeplaati vahetada, tuleks vanale plaadile leida koht hauaplatsil ja seda mitte prügimäele saata. On olnud isegi juhtumeid, et prügimäelt on plaate kalmistule tagasi saadetud.

Lilledest soovib Kalvi varju taluvaid või hoopis kunstlilli, mis tänapäeval juba väga loomulikuna välja paistavad.

Varastatakse aga nii päris-kui kunstlilli. Üldse varastatakse palju. Oma esimesel tööpäeval uskus Kalvi veel, et kalmistul seda ometi ei tehta. Õige varsti aga pandi kabelist tema rahakott pihta. Sestpeale ongi hoone uks lukus ja silt väljas, kui vaht õues töötab.

Rohelusse mattunud kääpad võetakse uuesti kasutusele, kui esimest matmisest on möödas vähemalt 20 aastat.

Naela puusse löömine käib kiirelt. Kui aga puu otsustab metalli tungida, kulub selleks aastakümneid.

VABA AEG

Toimetaja KAIE MÖLTER, 433 0041, sakala@ajaleht.ee. Kuulutused tel 433 0062, kuulutused@sakalakirjastus.ee

ÜRITUSED

Viljandi aianduse ja mesinduse seltsi koosviibimine on täna kell 17 Kanepi tänav 15. Külaskonkord on minister Helir-Valdor Seeder. Ootame ka mitteliikmeid.

Viljandi väärikate ülikooli liikmed kohtuvad täna kell 17 Sakala keskuse suures saalis Ingrid Rüütliga, kes räägib eesti kultuurist ja folkloorist. Tallinna tänav 5, Viljandi.

Abja kultuurimajas on 1. juunil kella 12–15 maineka eesti fotograafi Kaupo Kikkase tasuta loeng «Portreefoto esteetika läbi kolme sajandi». Registreeruda saab kohapeal. Lisainfo korraldaja Abja koolituskeskuse e-posti aadressil abjakoolitus@hotmail.ee ja Sirje Risti telefonil 5811 8872. Koolitust rahastab Euroopa Liidu Leaderi programm.

Viljandis Vabaduse platsil on 1. juunil kell 11 lastekaitsepäev. Kell 15 on sealsamas Kultuurse Motobande kontsert.

Karksi valla kultuurikeskuses on 1. juunil kell 12 kontsert. Üles astuvad segarahvatantsurühm Sann Sassis ja selle vilistlased. Kell 13 läheb keskuse juurest rongkäik Kitzbergi gümnaasiumi staadionile, kus kell 13.30 algavad murumängud. Kõikide osalejate vahel loositakse välja auhindu. Saab lasta teha näomaalinguid ja meisterdada, avatud on jäätise- ja pannkoogikohvik. Kell 16 võistlevad tänavakorvpallivalla noored ja valla otsustajad.

Võhma kultuurikeskuses ja selle ümbruses on 2. juunil kella 10–16 lillepäev, kus müüakse taimi ning on püsi- ja lõikelilled ning hernehirmutiste näitus. Kell 15 kuulutatakse välja pa-

rim püsilill ja hernehirmutis ning pärast seda on taimede ja hernehirmutiste oksjon. Lillepäeva korraldab Võhma aianadusselts Kanarbik.

Sakala maleva Naiskodukaitse kutsus 2. juunil kell 14.30 Viljandi linnastaadionile laste kergetõustikupäevale. Võistlemas on oodatud kõik lapsed, kes on sündinud aastatel 2003–2006.

NÄITUSED

Paistu rahvamajas on 31. maini võimalik vaadata kohalike meistrite käsitöönäitust. Info tel 5302 3135.

Karksi valla kultuurikeskuse sinises saalis näeb 31. maini Karksi-Nuia lasteaiade mudilaste töid, teise korruse fuajees näitust «Pitsid ruudus» ja esimese korruse fuajees Karksi

noorte kunstistuudio õpilaste töid.

Mõisaküla muuseumis on 31. maini vaadata kevadine käsitöönäitus «Pitsid läbi kolme sajandi». Ligi 250 eri tehnikas pitsi on läbilõige vanavana-emaagsetest näputöödest tänapäevasteni. Info tel 435 5607.

Paistu raamatukogu fuajees on 31. maini fotonäitus «Helsingi disaineri silmade läbi 2012. aastal». Raamatukogu tee 2. Info tel 435 9657.

Viljandi linnagaleriis on 20. juunini näitus «Elav, põnev ja kirev vaimne kultuuripärand» ning raamatukogu üldlugemissaalis juunikuu lõpuni Viljandi-maa naisliidu ja Viljandi linna-raamatukogu ühine näitus «Esiemade pärandit». Välja on pandud esemeid ja teemakoha-

seid raamatuid. Tallinna tänav 11/1.

Sakala keskuse fuajees ja jalu-tussaalis näeb 4. juunini Singeli päevakeskuse eestvedamisel kokkupanud rahvusvahelist erivajadustega inimeste loomingunäitust «Kunst ühendab». Tallinna tänav 5, Viljandi.

Kondase keskuses on 6. juunini näitused «Meisterfotograaf Jaan Riet 140. Inimesed ja paigad stereopiltidel 1902–1935» ning «Fotograafia ajalugu. Varasemad näited Paul Firnhäber koostanud», 14. juulini Kai Kiudsoo-Värvi klaasinäitus «Taevased ja maised asjad II». Püsiekspositsioonis on Paul Kondase maali-looming Viljandi muuseumi kogu. Pikk tänav 8, Viljandi. Tel 433 3968.

Suure-Jaani külalistemajas II-matari tänav 3-a on 10. juunini

kevadnäitus «Eva Jänes 70. Maaild».

Viljandi muuseumi näitusetas näeb 11. augustini 1970. aastate laste elu kajastavat näitust «Lapse põli». Johan Laidoneri plats 10. Tel 433 3316.

NIMEPÄEV

Täna nimepäevalised on Argo ja Arro.

OLLY KATUSED ja LISATARVIKUD
TERASPROFIILID

KINDEL KATUS OTSE TOOTJALT!

5347 4353 • viljandi@olly.ee
Leola 58, Viljandi
www.olly.ee

31. mail kell 10
toimub Mustla lauluklaval
Tarvastu valla lasteaedade
laulu- ja tantsupidu

MIDA TAHAB LAPS...

Rongkäik algab kell 9.30 turuplatsilt.
Peol esinevad lasteaialapsed, õpetajad,
gümnaasiumi algklassi tantsurühm
ja Tarvastu memmed.

Vihma korral Mustla rahvamajas

Võrtsjärve V kala- ja käsitöölaad

Jõesuu puhkealal (Tartu-Viljandi mnt 40. kilomeetril)
8.–9. juunil 2013 kell 10

- Kihnu Poisid ja Võrtsjärve taidlejad
- Võrtsjärve mängud
- Koržetsi kalaroogade õpiköök
- Kalepurjeka reisid Võrtsjärvel
- Kala kõikvõimalikul kujul
- Marko Matvere ja Väikeste Löötspillide Ühing

www.vortsjarv.ee • www.vortskalandus.ee

Tulge 2. juunil kella 11-16
Holstre-Polli spordi- ja puhkekeskusesse

LÖBUSALE SPORTLIKULE PEREPÄEVALE
«KOOS PEREGA ON KÕIGE PAREM»

11.00–16.00 ATRAKTSIOONID PEREDELE
11.00 TENNISEVÄLJAKU AVAMINE
12.00 MULGIMAA RAMMUMES JA TÄNAVAKORVPALL
14.30 KONTSERT – Margus Põldsepp ja Linnutee, tantsuklubi Face, Paistu valla tantsulapsed, kandleansambel

Avatud suvekohvik!

OLETE OODATUD!

RAHVAKULTUURI KESKUS, EESTI HAIGEKASSA, MAANTEEAMET, FRAXINUS, SAKALA, SOVEK, MTÜ SPORDIKLUBI PAISTU, LEADER, EUROOPA KALANDUSFOND, EUROOPA LIIDU, CENTRAL BALTIC INTERREG I/IV A PROGRAMME 2007–2013, EUROPEAN UNION EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND INVESTING IN YOUR FUTURE, EESTI KULTUURKAPITAL, VIJANDIMAA TEABEKESKUS, HOLSTRE-POLLI ERVISEKESKUS

Laupäeval, 1. juunil ilmub koos Sakalaga

AJAKIRI TEADLIKULE TARBIAJALE

Kirjutame:

- PUHKUS** Eestis on kauneid ja põnevaid kohti, mis avastamist väärivad.
- TURVALISUS** Koduvalveks on mitmeid võimalusi.
- TEHNIKA** Iga kodumasin jääb ükskord vanaks.
- AED** Valgus aeda ja sääsed minema!
- HEA TOIDU OSUTI** Ilma veeta pole elu, aga millist vett juua?

Ajakiri kõigile Sakala, Pärnu Postimehe, Virumaa Teataja, Järva Teataja ja Valgamaalase tellijatele **TASUTA!**

OSUTI
AJAKIRI TEADLIKULE TARBIAJALE
NR 2/2013 (6) JUUNI

TEHNIKA
Kuidas lõpetada trüüki teenindus ümbruses?

AED
Alamööbel kestab, kui toole-laudu vaid heaperemehelikult kohelda.

Juunikuu OSUTIS ekstra
HEA TOIDU OSUTI ja GRILLFEST 2013 INFOLEHT!

EWERT AND TWO DRAGONS
PRATA VETRA (LAT) 22.06 PÄRNU VALL
Pilet PILETILEVIS 24 € KOHAPEAL 10€
www.watergate.ee

SPORT

Toimetaja MADIS LUIK, 433 0043, madis.luik@ajaleht.ee

10

Täna kogunevad Viljandi-
maa koolide neljandate ja
viiendate klasside tublimad
kergejõustiklased Karksi-
Nuia staadionile, kus kell
10 algab maakonna kooli-
de vaheline mitmevõistlus.

Tuleviku mehed laiutasid Põlvas

VALDEKO KALMA,
Tuleviku maadlusklubi president

Laupäeval saavutasid Viljandi Tuleviku klubi liikmed Põlvas täiskasvanute vabamaadlusturniiril kuues kehakaalus esikoha.

Selle turniiriga sai ühtlasi lahenduse Eesti täiskasvanute seeriavõistlus: välja jagati selle viienda etapi punktid. Võistluse kuuest väärtuslikumast auhinnast neli ulatati Tuleviku meestele.

Jaaneke Lips oli taas võitmatu

Peagi veteranide vanuseklassi uksele koputav Jaaneke Lips tegi Põlvas kaalus alla 66 kilo harjumuspäraselt puhta töö, alistades 14:0 Ilja Malinovski Kohtla-Järvelt, seljatades seejärel endast tublisti noorema treeningukaaslase Raul Kaljula ning võites esikohta selgitavas matšis 4:0 Gleb Belokurovi klubist Kohtla-Järve Kuldkaaru.

Samas kaalus teenis Raul Kaljula päeva kokkuvõttes viienda ning kolmas selles kaalus osalenud Tuleviku maadleja Kevin Aas seitsmenda koha.

Täiskasvanute kõige kergemas kaalus alla 55 kilo seljatas Sten Orav avakohtumises kohaliku maadleja Markus Kriisküti ning võitis poolfinaalis ülekaalukalt, 12:0 põltsamaalase Kaimo Aljase.

Päris jalutuskäiguks viljandlasele turniiri siiski ei kujunenud. Finaalis osutas tal le südi vastupanu Kohtla-Jär-

ve maadleja Andrei Alekseev. 4:0 võit kuulus siiski Sten Oravale.

Meelis Sillat näitas enesekindlust

Poolraskekaalus maadles Põlvas kindlalt Meelis Sillat, kes alistas 11:0 järvamaalase Kristjan-Jaak Oti, 15:0 kohaliku maadleja Evo-Richard Lode ning seljatas esikoha kohtumises põltsamaalase Virgo Vaible.

Raskekaallasele Ragnar Kaasikule piisas turniirivõiduks kahe Põlva mehe Siim Plaki ja Ahto Pragi seljatamisest.

Viljandlastest lõpetasid turniiri viiendana Toomas Hunt ja Georg Jasnov ning kuues oli Martin Tumala.

Seeriavõistluse üldarvestuses, mille puhul läks kirja nelja edukama etapi tulemus, teenisid võrdselt täis- edu 110 punkti Jaaneke Lips ja Meelis Sillat. Koondtabel andis aga eelistuse Jaaneke Lipsule.

Meelis Sillati järel oli seeriavõistluse kolmas Sten Orav ning viies Ragnar Kaasik. Seega said kuuest peaaühinnast neli Viljandi maadlusklubi Tulevik esindajad ning pärast punktide kokkuliitmist tuli Tulevikule ka ülekaalukas klubide mõõduvõtu esikoht.

Samal ajal täiskasvanute- ga selgitasid noored vabamaadlejad Põlvas oma kaalu- de võitjaid. Viljandlastele jagus kaks esikohta: Aimar Alksnisele kehakaalus alla 26 kilo ja Villem Jamnesele alla 42 kilo. Kristjan Lustus ja Andreas Hantson lõpetasid teisena, Kristo Lustus oli kolmas ning Richard Käosaar seitsmes.

Viljandi Tuleviku maadlusklubi raudvara Jaaneke Lips (punases) võitis Eesti vabamaadluse seeriavõistluse peaaühinna. ELMO RIIG

Viljandlane Kristjan Johanson tegi Leedus koos Eesti noortekoondisega eduka velotuuri, mis tugevas konkurentsist päädis M-16 klassi esikohaga. ERAKOGU

RATTASPORT

Kristjan Johanson lõpetas velotuuri parima noorena

MADIS LUIK
madis.luik@ajaleht.ee

Viljandi rattaklubi liige Kristjan Johanson lõpetas pühapäeval Klaipedas rahvusvahelise juunioride velotuuri parima M-16 klassi sõitjana, olles neli päeva väldanud võistlusel toeks olnud üldvõidu teeninud kaasmaalasele Silver Mäomale.

Velotuuri «Klaipeda Golden Dunes» ja Leedu juunioride mitmepäevase võistluse stardis olid seitsme riigi rahvuskoondised ning peale nende klubide võistkonnad. Leedulaste kõrval osalesid Läti, Venemaa, Valgevene, Ukraina, Poola ja Eesti sportlased. Eestist tegid kaasa juunioride ehk M-18 ja noorte ehk M-16 koondis.

Kristjan Johanson lõpetas viiest etapist koosnenud tuuri absoluutarvestuses 31. ja M-16 klassis esimese kohaga.

Velotuuri võitis Eesti juunior Silver Mäoma ja aktiivseima sõitja tunnustuse pälvis Gert Kivistik. Meeskondlikult

saavutas Eesti juunioride koondis esikoha.

«See oli üks raskemaid velotuure, kus ma seni kaasa olen teinud, ning sain sealt väga tarvilikke kogemusi,» tunnistas Kristjan Johanson.

Tema sõnul andsid koondise treenerid noorteklasi meeskonnale tuuri eel küll suhteliselt vabad käed, ent seda klausliga, et vajaduse korral on nad juunioride esindusele toeks.

«Eks me siis aitasimegi nii, nagu suutsime. Viimastel etappidel keskendusime kõik juba eestlasest liidri abistamisele ning oma klassi võidust ma väga palju ei mõelnud.»

M-16 klassi esikoht oli Johansonil ütlemist mööda pigem boonus rasketes oludes sõidetud tugevatasemelise tuuri absoluutarvestuse kõrge koha kõrval.

Erilist rahulolu pakkus Kristjan Johansonile võistluse kolmanda päeva eraldistardist 15 kilomeetri distants. «Arvan, et tegin oma senise parima temposõidu,» lausus ta.

Samuti avaldas Viljandi noormees head meelt edu üle kriteeriumina peetud viimasel etapil, kus kahekilomeetrilisel tehniliselt keerulisel linnaringil läbiti kokku 65 kilomeetrit.

«Saime korralduse tuuri liidrisärki hoida. Teisisõnu oli noortekoondise töö 14 ringi ees tempot hoida, vältimaks konkurentide pagemist. Pärast tulid grupi varjus istunud juuniorid ja vahetasid meid välja. Täitsime oma ülesande kenasti: hoidsime grupi koos,» kirjeldas Kristjan Johanson ning lisas: «Oli väga näriline, karmi positsioonivõitlusega sõit vihmasel ja keerulisel rajal.»

Viljandi klubi jalgrattur jäi oma tulemusega rahule ning tunnistas, et tugeva sõiduga liikus ta kindlasti lähemale ühele oma selle hooaja peaaesmärgile: pääseda riigi esindusse, kes stardib tänavu Hollandis noorte olümpiapäeval.

Selle üle, et laupäeval oli Eesti kriteeriumisõidu meistrivõistluse viimane etapp ja sealt jäi käega katsuda olnud medal nüüd saamata, Kristjan Johanson ei kurvasta. «Sellise koosseisuga velotuuril koondise eest sõita on suur väärtus. Eks meistrivõistluse medalite teenimise võimalusi tule edaspidi,» ütles ta.

Eesti kriteeriumisõidu M-16 klassi meistrivõistlustel pidi Johanson tänavu leppima viienda kohaga.

Tartu t 8, 71020 Viljandi
Üldtelefon 433 0040
Faks 433 4275
Internet: <http://sakala.ajaleht.ee/>
e-post sakala@ajaleht.ee
Reklaami telefon 433 0063,
faks 433 0080
Kuulutuste faks 433 0066
e-post reklaam@sakalakirjastus.ee,
kuulutused@sakalakirjastus.ee
Klienditeenindaja-sekretär
Marge Ira 433 0040
Peatoimetaja Hans Väre 433 0050
Peatoimetaja asetäitja
Marko Suurmägi 433 0042
Vanemtoimetaja
Rannar Raba 433 0051
Toimetajad
Maarja Möldre 433 0082
Anu Arak 433 0082
Arvamustoimetaja
Karl-Eduard Salumäe 433 0048
Reporterid
Aivar Aotäht (uudised) 433 0085
Mergus Haav (kultuur) 433 0046
Sigrid Koorep (uudised) 433 0049
Madis Luik (sport) 433 0043
Sten Mahov (tarbija) 433 0052
Kaie Mölter (uudised) 433 0041
Siim Piirak (uudised) 433 0084
Üllar Priks (uudised) 433 0044
Tiina Sarv (kultuur) 433 0047
Egon Valdaru (uudised) 433 0053
Fotograaf Elmo Riig,
Marko Saarm 433 0057
Korrektorid Kadri Soon,
Ülle Mäilmann 433 0056
Kujundusjuht Ain Kivilaan 433 0058
Küljendus Piret Holtsmann,
Katri Henga 433 0055
Reklaamitoimetuse peaspetsialist
Merlin Muts 433 0063
Müügispetsialistid
Airi Janke 433 0060
Monika Schults 433 0064
Kuulutuste ja ajalehe tellimuste
vastuvõtu klienditeenindaja
Andra Tetsmann 433 0062
Kujundaja Imbi Padrik 433 0081
Küljendaja-kujundaja
Liina Valt 433 0081
Korrektor Gitta Lilienthal 433 0083
Finantsjuht
Pilvi Sume 447 7099
Raamatupidajad
Kaie Liiv 433 0065,
Meeli Eismann 433 0068

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti
kella 9–17, lõuna kella 13–13.30.
Järgmise päeva ajalehte kella 12-ni.
«Sakala» ilmub viis korda nädalas.
Väljaandja AS Ühinenud Ajalehed.
Juriidiline aadress Gildi t 1, 51007
Tartu. Postiaadress Rütüli t 14,
80010 Pärnu.
Toimetuse käsikirju ei tagasta ja võ-
tab endale õiguse neid lühendada.
Välisautorite honorarid kantakse
üle pangakontole üks kord kuus
järgmise kuu 6. kuupäeval.
Kõik ajalehes «Sakala» avaldatud
artiklid ja fotod on autoriõigusega
kaitstud teosed, mille reprodutsee-
rimine, levitamine ning edastamine
mis tahes kujul on ilma AS-i
Ühinenud Ajalehed kirjaliku nõus-
olekuta keelatud.

Trükitud Kroompressi trükiokjas.
Tiraaž 8807

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta
võite pöörduda pressinõukogusse,
pn@eal.ee või telefon 646 3363.

Teisipäeval sündis Vil-
jandis poiss.

30 AASTA EEST

«Tee Kommunismile»,
31. V 1983

Viljandi Rajooni Keskaig-
la vajab vaneminseneri, va-
nemraamatupidajat, sani-
taarautojuhti, sanitar-koris-
tat, sanitar-toidujagajat,
kõõgitöölisi, puuseppa ja
remonditöölisi.

«Lembitu» kolhoos võ-
tab tööle traktoriste, re-
mondilukseppi, ehitustöö-
lisi, lüpsjaid, karjakuid,
karjaseid, tõuaretuszooteh-
niku ja vasikatalitaja. Ma-
jand organisatsioon vajaduse
korral transpordi Viljan-
dist.

KINNISVARA

Maamajandusettevõtte ostab tootmise laiendamiseks põllu- ja metsamaad, sobivad ka hoonestatud ja kaasomandis või hüpoteegiga kinnistud. Teeme teile parima pakkumise. Tel 524 8513.

Müüa 1-toal korter Männimäel, III korrus, h 14 000 €. Tel 5811 0278.

Müüa 3-toal keskküttega korter Olustveres. Tel 503 2401.

Müüa maja. Info tel 507 8477.

Müüa suvila Mähma külas. Tel 509 3629.

Üürile anda 1-toal korter Männimäel, II k (130 € ja kommunaal-maksed). Tel 439 3184.

TEENUSED

Autoklaasid. Müük, paigaldus ja parandus, ka kaskokindlustuse juhtumid. OÜ Car-Fix, Riia mnt 54-b, tel 433 7789, e-post carfix@carfix.ee.

Autokonditsioneeride täitmine. Tel 511 6438.

Carstopis kliimahoodlus 45 €.

Estgraniit OÜ. Hauakivide valmistamine, vedu, paigaldus. Info tel 520 4178.

Kaardid ennustavad, h 1,09 €/min. Tel 900 1727.

OÜ Enberg T.E.

Paistu 3-a, Viljandi, tel 434 9090
Avatud E–R 8–17

AUTOREMONT

Vajaduse korral tuleme ise autole järele. Kui tööd on tehtud, toimetame sõiduki teile sobivasse kohta.

AUTOVARUOSAD

otse maaletootjalt

LUKKSEPATÖÖD

VEERMIKU KONTROLL

tasuta!

Ostes õli ja õlifiltri meilt, on õlivahetus tasuta!

Küttesüsteemide ehitus. Tel 513 8314, www.avmterm.ee.

KODULEHED,
mis köidavad!

KODULEHED,
mis müüvad!

tel 5305 0292 | info@visuality.ee
www.visuality.ee

Muru niitmine, trimmerdamine, purustamine. Hind al 90 €/ha. Linna piires kohalesõit tasuta. Tel 507 6581, 529 4968.

Maga vaikselt, puhka rahus —
südamed on sinuga.
Mälestuste päiksekullas
jääb sa ikka meiega.

Lahkus kallis abikaasa, isa ja
vanaisa

JAAN JÕHVE

25. XII 1952 — 27. V 2013

Leinavad lesk ja lapsed.

Hüvastijätt 2. juunil kell 12 Riia
mnt kabelis. Muldasängitamine
Metsakalmistul.

Mälestus on nagu muusika,
mis heliseb igavesti.

Kallist venda

JAAN JÕHVET

mälestab Enno.

Südamlik kaastunne Ulvile abi-
kaasa

JAAN JÕHVE

ootamatu kaotuse puhul.

Endised töökaaslased AS-ist MTG

Täiuslik sobivus

Varuosad Jaapani ja Korea autodele.

Japanparts
Sinu professionaalne partner

UNISTARI ÄRIMAJA, Tallinna t 86, Viljandi
Tel 434 2411, 434 2410, 510 3031 • E-post viljandi@taket.ee
Kauplus avatud E–R 9–18

www.japanparts.ee

USALDUSVÄÄRNE PARTNER AASTAST 1993

LEMEKS
AS Lemeks Põlva

METSAKINNISTUSTE JA RAIE OST

METSAMATERJALI OST

RAIE- JA TRANSPORDITEENUS

www.lemeks.ee
Tel +372 502 1666, 799 1474
margus.juhkam@lemeks.ee

Ohtlike puude lõikus. Tel 5870 4243.

Ohtlike puude raie ja puude hooldustööd. Tel 5686 6157.

Plaatimistööd, pesuruumide remont. Tel 5830 3488.

Pottsepatööd. Tel 5825 2138.

Puit- ja krohvmaade värvimistööd. Tel 5190 7192.

Rentida järelveetav 12 m korvtõstuk. Päev 40 € + km. Tel 5667 1137.

Tantsumuusika ühemehebandilt igale eale. Tel 514 9885.

Vee-, kütte- ja kanalisatsiooni-süsteemide ehitus ja remont. Tel 527 5728.

Kuldne päike loojus,
õöpimedus jäi.
Unehõlma ema süda vajus,
mälestused helged jäi.

Teatame kurbusega, et lahkus
meie kallis ema, vanaema ja vana-
vanaema

LAINE JOOSEP

3. XII 1930 — 28. V 2013

Leinavad lapsed peredega.

Ärasaatmine 1. juunil kell 12 ko-
dus.

Kallis Esta! Siiras kaastunne sul-
le ja su perele kallie ema ja vanaema

LAINE JOOSEPI

kaotuse puhul.

Kaja, Kersti, Katrin ja Marge

Mälestan head sõpra ja töökaas-
last

LIIDI KLIIMANIT

Avaldan kaastunnet lähedastele.

Kaie

Virtsapütt. Tel 518 5879.

Üldehitus, viimistlus, plaatimi-
ne. Tel 5837 9717.

LOOMAD

Perenaise haigestumise tõttu
heale inimesele ära anda sõbra-
lik väikest kasvu must puudel.
Tel 510 5934.

TÖÖ

Vajatakse rahvusvaheliste vedu-
de autojuhti, CE-kat, eelistatud
töökogemusega. Tel 552 2490.

Vaikselt kustus hele valgus,
täis sai sinu eluring.

Lahkus kallis tädi

LEILI HILLERMAA

11. IX 1922 — 28. V 2013

Leinavad omaksed.

Ärasaatmine laupäeval, 1. juunil
kell 15 Riia mnt kabelist tuhasta-
misele.

Südamlik kaastunne omastele

VALVE POLLMANNI

kaotuse puhul.

Tiiu ja Hillar perega

Vajatakse suusatreenerit. Info tel 5342 0332.

SÕIDUKID

autoagentuur.ee

Suur valik sõidukeid Saksamaalt

Tallinna t 86, Viljandi
(Unistar ärimaja kõrval)
Tel 507 7567
e-post info@autoagentuur.ee
www.autoagentuur.ee

Ostame 1990.—2008. a sõidu-
autosid. Tel 5555 8120.

OST

Märkide, ordenite ja müntide
ost. Tel 5566 3939.

Ostame kokku vähe kasutatud
jalgrattaid. Tel 524 2117.

Südamlik kaastunne Andrusel
perega armsa

VALVE POLLMANNI

kaotuse puhul.

Tõnis ja Aili

Südamlik kaastunne lähedastele

VALVE POLLMANNI

kaotuse puhul.

Vaiki perega

Südamlik kaastunne Ainile
perega kallie ema

VALVE POLLMANNI

kaotuse puhul.

Mati ja Margus

ARCO VARA

Müüa 1-toaline rõduga korter
Männimäel Riia mnt. Üp 37,3 m².
Mahukad esikukapid. H: 22 000 €
Aime, 527 5985

Müüa suvila Mähma külas.
Üp 78,4 m², 3 tuba. Kinnistu 1027
m². Saun, garaaž. H: 15 000 €
Aime, 527 5985

Müüa suvila Sinialliku külas.
Üp 55,7 m². Kinnistu 1020 m².
Kamin, puupliit. H: 19 000 €
Aime, 527 5985

Müüa 3-toaline korter Lembitu pst.
Üp 49,9 m². Aknad vahetatud.
Garaaž ja aiamaa. H: 29 500 €
Aime, 527 5985

Müüa 3-toaline korter Riia mnt.
Üp 65 m². Köögimööbel, puidust
siseuksed, rõdu. H: 44 100 €
Ave-Maria, 5308 3363

Müüa maja kesklinnas Tallinna tn.
Üp 144,1 m², 5 tuba. Kivikatusega
palkmaja. H: 80 000 €
Ave-Maria, 5308 3363

Müüa suvila Halliste vallas Päidre
külas. Üp 98,9 m², 3 tuba. Kamin,
saun, kelder, kaev. H: 16 000 €
Ave-Maria, 5308 3363

Müüa maakodu Pinska külas,
Viljandist 3 km. 3 tuba. Kinnistu
5,76 ha. Saun, tiik. H: 57 000 €
Ave-Maria, 5308 3363

Hindamised Viljandimaal,
kõikide pankade poolt aktsepteeritud!

Egle Miller
hindaja
Tel 5346 9981

PÕLLUNDUS

Ostan põllutööriistu ja traktori
T-25. Tel 5743 3767.

METSAMATERJAL

Metsä Forest Eesti AS ostab kas-
vavat metsa, metsamaad, palke,
paberipuid, küttepuitu ja võsa-
raiejäätmeid. Tel 511 8671,
509 0200.

METS & METS

Ostame
haavapaberipuid,
metsamaad ja
raieõigust.
Transpordivõimalus.
Tel 526 6673,
e-post metsjamets@gmail.com

Puidumaakler OÜ ostab kasepal-
ke. Tel 508 4878.

Südamlik kaastunne Andrusel
perega

VALVE POLLMANNI

kaotuse puhul.

Naaber Jüri perega

Kallis Eha! Oleme mõtetes sinu-
ga, kui jätab hüvasti oma ema

LAINE-ASTA EKSIGA

Viiratsi rahvamaja naisansambel

Südamlik kaastunne omastele

LAINE-ASTA EKSI

kaotuse puhul.

Viiratsi vallavalitsus

MÜÜK

Halupuud ja kaseklotsid võrgus.
Tel 5637 3783.

Küttepuud. Tel 5373 3320.

Lõhutud küttepuud. Vedu. Tel
433 3130, 523 8503.

Müüa ehituslikku saematerjali
ning voodri- ja põrandalaudu.
Vedu tasuta. Tel 528 2268.

Müüa põranda-, voodri- ja ehi-
tuslaudu. Eri laiused. Vedu tasu-
ta. Tel 506 4651.

Pakitud kütteklotsid ja kamina-
puud. Vedu tasuta. Tel 433 3130,
523 8503.

Pakitud turba- ja puitbrikett alu-
sel. Vedu. Tel 433 3130,
523 8503.

Toores lepp 27 €/rm. Tel
5563 8552.

Voodrilaud.ee, parim hind. Tel
513 2021.

Südamlik kaastunne Ehale
perega kallie

LAINE-ASTA EKSI

kaotuse puhul.

Vana-Võidu lasteaia hoolekogu,
lapsed ja lapsevanemad

Mälestame kallist

JAAK PETERSONI

Perekond Vene

Ei leia lohutust, ei leia sõnu,
mis leevendaksid leinaja valu.

Kallist

MARGUS MIRKAT

24. I 1966 — 30. V 2008
mälestavad 5. surma-aastapäeval
omaksed.

AIASÕBER

Algas istikute kevadelõpu SOODUSMÜÜK!

Kõik astilbed	1.95 €
Püsikud alates	1.00 €/tk
Kõik aed-iirised	1.95 €

PALJU MUID SOODUSHINDU!

Aiand avatud E-R 8-19 L-P 9-15. www.aiasober.ee
 Ändi tee 18, Tüki küla, Tartumaa
 Tel 552 9369, 551 0131
 e-post: aiasober@aiasober.ee

Joosepi Jalgrattapoes

UUED RATTAD
 KASUTATUD RATTAD
 RATASTE RENT
 RATASTE REMONT/HOOLDUS
 VARUOSAD

Too oma vana ratas meile, saad uue soodsamalt!

Turu 6, Viljandi • tel 434 5757, 524 2117

Puitpaneelmajad Palkmajad Aiamajad

AS Ritsu on Sinu usaldusväärne partner kvaliteetse unistuste kodu ehitamisel

Vaata standardprojekte www.ritsu.ee

ritsu® Kvaliteet aastast 1991

AS Ritsu
 Tel. 372 766 1707
 Faks 372 766 1220
 E-mail: ritsu@ritsu.ee
www.ritsu.ee

SILLER AUTO

SÕIDUKITE KLIIMASEADMETE

kontroll, täitmine, hooldus, remont ja alumiiniumtorustike taastamine.

Suur-Kaare t 69
 Viljandi
 Tel 444 8861

BEST ROOF

KEVADISELT SOODSAD HINNAD!

- TERASKATUSED
- VIHMAVEESÜSTEEMID
- KANDVAD PROFIILID
- LISATARVIKUD
- TURVATOOTED
- PLEKKSEPATÖÖD

Piiri 7, Viljandi
 Tel 507 4622, viljandi@bestroof.ee
www.bestroof.ee

TRANSPORT ÜLE EESTI • JÄRELMAKSU VÕIMALUS

ra100 | Rahva Raamat
 SAJANDIJAGU VAIMUTOITU

Parim kingitus on
RAAMAT!

PÜSIKLIENTIDELE ERIPAKKUMISED!

Viljandi Rahva Raamat
 Tallinna t 19/21,
 (Mainori keskuse II korrusel)
www.rahvaraamat.ee

METSATRAC

- Raskeveokite ja metsamasinate remont, hooldus, varuosad
- Rehvide vahetus, remont
- Hüdrotarvikute müük
- Hüdrovoolikute valmistamine
- Hüdrosilindrite remont, valmistamine
- Hüdropumpade remont, müük

info@metsatrac.eu
 tel 435 4091, 5556 6995

OSTAME kasvava metsa raieõigust, metsakinnistuid & metsamaterjali

ARU METSAGRUPP OÜ
arumetsagrupp@gmail.com
 +372 56 49 66 05
www.arumets.ee

ARUMETSAGRUPP

www.mollerauto.ee

Tehniliselt võrratu... pakkumine.

Tiguan. Baas mudeli hind 19 825 eurot.
 TSI-mootor (122 hj), BlueMotion Technology, Start/Stop-süsteem, püsikiirushoidik, kaheksa kõlariga CD-mängija, pöörduva valgusvihuga udutuled, signalisatsioon, 16-tollised kergmetallist veljed. Lähem info: mollerauto.ee/tiguan

Pakett Executive 2180 eurot
 Saadaval mudelitele Sport & Style ja Track & Field
 → Navigatsioonisüsteem
 → Ksenoonituled
 → Park assist
 → Tahavaatekaamera

Möller Auto Viljandi
 Tallinn mnt. 45, Viljandi 71008 tel 435 5340
 CO₂-heide: 139 g/km 2.0TDI BMT mootoril, kütusekulu: 5,3 l / 100 km (kombineeritud tsükkel)

Tiguan. Baas mudeli hind 19 825 eurot.
 TSI-mootor (122 hj), BlueMotion Technology, Start/Stop-süsteem, püsikiirushoidik, kaheksa kõlariga CD-mängija, pöörduva valgusvihuga udutuled, signalisatsioon, 16-tollised kergmetallist veljed. Lähem info: mollerauto.ee/tiguan

Pakett Executive 2180 eurot
 Saadaval mudelitele Sport & Style ja Track & Field
 → Navigatsioonisüsteem
 → Ksenoonituled
 → Park assist
 → Tahavaatekaamera

Das Auto.

Möller Auto Viljandi
 Tallinn mnt. 45, Viljandi 71008 tel 435 5340
 CO₂-heide: 139 g/km 2.0TDI BMT mootoril, kütusekulu: 5,3 l / 100 km (kombineeritud tsükkel)

DELUX DREAMS

TEHASE VÄLJAMÜÜK

NÜÜD VÕIMALIK TELLIDA :

- VOODI-KOMPLEKTE
- MADRATSEID
- KATTE-MADRATSEID
- VOODIPEATSEID

PARGI t 3
UUED LAHTIOLEKUAJAD:
 R kella 11-17 ja L kella 9-14

Lai valik
KANGAID
 hinnad alates **1€** meeter

Lai valik
DEKORATIIV-PATJU,
 hinnad alates **1.90€**

PRAKTILINE SPACELUX VOODI

180x200 cm

Hind enne 1715€
SOODUSHIND 774€